

ýennia

Ársredovisning 2019

Innehåll

Verkställande direktörens översikt	1
Styrelsens verksamhetsberättelse	3
Bokslut	
Resultaträkning	8
Balansräkning	10
Moderbolagets finansieringsanalys	12
Bokslutsprinciper	13
Koncernbolagen	19
Noter till moderbolaget	
Noter 1. Premieinkomst	20
Noter 2. Resultat enligt försäkringsklassgrupp, moderbolag	21
Noter 3. Poster som avdragits från premieinkomsten	22
Noter 4. Specifikation av driftskostnader	23
Noter 5. Specifikation av personalkostnader, personal och medlemmar i olika organ	24
Noter 6. Specifikation av nettointäkterna av placeringsverksamheten	25
Noter 7. Verkligt värde och värderingsdifferens för placeringar	26
Noter 8. Fastighetsplaceringar	27
Noter 9. Placeringar i företag inom samma koncern	28
Noter 10. Övriga placeringar	29
Noter 11. Fordringar	30
Noter 12. Placeringar i koncern- och ägarintresseföretag	31
Noter 13. Innehav i övriga företag	32
Noter 14. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar	34
Noter 15. Skulder	35
Noter 16. Eget kapital	36
Noter 17. Säkerhet och ansvarsförbindelser	37
Noter 18. Lån till närstående och transaktioner mellan närstående	38
Koncernresultatanalys	39
Nyckeltal	40
Placeringsfördelning	41
Nettointäkter av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital	42
Formler för beräkning av nyckeltal	43
Risker och risk- och solvenshantering	45
Styrelsens förslag till hur vinsten ska disponeras	55
Revisionsberättelse	56
Förvaltningsrådets utlåtande	60
Fennias förvaltningsorgan	
Förvaltningsråd	61
Styrelse	65
Revisorer	66
Fenniakoncernens ledningsgrupp	67
Läkare	68

■ Verkställande direktörens översikt

Fennia fick ett fint erkännande av sina kunder 2019 – enligt undersökningen av EPSI Rating har Fennia Finlands totalt sett nöjdaste kunder. Bland företagskunder var resultatet jämnt på alla delområden vad gäller kundnöjdhet, vilket lyfte oss till första plats. Bland privatkunder kammade vi hem en fin bronsplats.

Denna positiva feedback kommer att ge oss flyt även under de kommande åren. Vi vill infria våra nuvarande och kommande kunders förväntningar i allt högre grad i framtiden. På Fennia jobbar vi varje dag för detta.

Folksam integrerades som en del av Fennia

Allt som allt var 2019 ett arbetsfyllt år för oss. Inom skadeförsäkring fortsatte vi jobba med fusionen efter företagsaffären 2018 mellan Folksam och Fennia för att integrera det förvärvade bolaget i Fennia och i dess koncept. En integration är en komplex process, men enligt feedbacken lyckades vi väl med den. I och med detta kommer Fennias konkurrenskraft att stiga till en ny nivå, och i fortsättningen kan vi erbjuda såväl företags- som privatkunder ännu bättre produkter och tjänster.

Nyckeln bakom den här framgången är vår hela personal. Jag tackar er alla för en strålande prestation och ett utmärkt jobb. Dessutom tackar jag våra kunder för att ni ger oss möjlighet att visa vår förmåga. Vi önskar alla våra nya kunder varmt välkomna att ta del av våra tjänster.

Nya tjänster för våra kunders bästa

I början av 2020 lanserade vi den nya tjänsten Fennias vitvaruassistans, som är en komplettering till våra skadetjänster som fick mycket beröm 2019. I det omfattande tjänstekonceptet ingår bl.a. FenniaVårdaren, Fennias husassistans 24h, Fennias bilassistans 24h och Fennias reseassistans 24h. Tillsammans med våra pålitliga och yrkeskunniga samarbetspartner ser vi till att våra kunder klarar av sina skador smidigt också framöver.

Hög avkastning från placeringsverksamheten trots osäker marknad

Osäkerheten på placeringsmarknaden var påfallande under 2019, trots att avkastningarna i efterhand sett var exceptionellt höga. Under 2019 lanserade vi en ny modell för balanshantering. I och med den är vi nu ännu mer solida, utan minskad förväntad avkastning från balansen.

Det var ett gott år för livförsäkringsverksamheten, och lönsamheten av Fennia Livs affärsverksamhet utvecklades positivt. Skatteändringarna gällande sparande och placering påverkade människors beteende särskilt under slutet av 2019 och det avspeglades särskilt i stora nyteckningar, men också i större inlösningar än normalt. Fennia Livs goda solvensställning möjliggör utveckling av bolagets affärsverksamhet såväl vad gäller produkter som digitala tjänster.

Inom kapitalförvaltningsverksamheten vidareutvecklade vi vår fastighetsplaceringsgrund och utvidgade vårt produktsortiment till joint venture-projekt för professionella placerare. Placeringstillgångarna utvecklades gynnsamt vad gäller både marknadsutvecklingen och nyteckningarna. På grund av den låga räntemiljön är fastighetssektorn fortfarande populär bland placerarna. Det stöder vår affärsverksamhet även i framtiden genom att erbjuda våra kunder möjlighet att diversifiera placeringar när osäkerheten ökar, t.ex. till följd av coronaviruset.

Vi går vidare tillsammans

Det finländska och kundägda Fennia har betjänat privat- och företagskunder redan i nästan 140 år. Vi har ett nytt decennium med nya utmaningar framför oss. Coronaviruspandemin som började våren 2020 har ändrat de ekonomiska framtidsutsikterna. Det är klart att pågående år kommer att vara ekonomiskt utmanande för hela det finska samhället. De begränsningar som den finska regeringen genomfört för att stoppa spridningen av coronaviruset har framför allt påverkat många företags affärsverksamhet. Vi på Fennia gör vårt yttersta för att vi tillsammans ska klara av de utmaningar som pandemin ställer på oss.

Vi inledde decenniet med vårt strategiska projekt Framtidens Fennia och fortsätter i samma bana. Syftet med framtidsprojektet är att ge våra kunder branschens bästa möjliga kundupplevelse. Vi vill också framöver vara finländska företags- och privatkunders mest rekommenderade försäkringskoncern.

Jag tackar varmt våra samtliga kunder för det förtroende ni visat vårt bolag och våra tjänster. Ett stort tack också till våra anställda för en fin serviceattityd och gott engagemang i en värld av förändringar.

Antti Kuljukka
konsernchef

■ Styrelsens verksamhetsberättelse

Fenniakoncernen

Fenniakoncernens moderbolag, Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia, är ett kundägt finländskt skadeförsäkringsbolag med djupt rotade rötter och värderingar i företagande. Till vårt verksamhetsområde hör lagstadgade och frivilliga skadeförsäkringar, som vi erbjuder företag, företagare och hushåll.

Koncernens dotterbolag är Försäkringsaktiebolag Fennia Liv som erbjuder frivilliga liv-, pensions- och sparförsäkringar, Fennia Kapitalförvaltning Ab som erbjuder kapitalförvaltningstjänster, Fennia Fastigheter Ab som erbjuder fastighetsledningstjänster och servicebolaget Fennia-service Ab samt ytterligare 19 fastighetsbolag. Fennia Skadeförsäkring Ab (före detta Folksam) fungerade som koncernens dotterbolag fram till den 1 maj 2019, då dess verksamhet fusionerades med koncernens moderbolag.

Fenniakoncernens omsättning ökade i samtliga väsentliga affärsverksamheter och var 996,5 miljoner euro (511,2 mn euro). År 2019 var ett gott år för Fenniakoncernen. Koncernens resultat före bokslutsdispositioner och skatter var 122,0 miljoner euro (-17,0 mn euro).

Koncernens skadeförsäkringsverksamhet ökade betydligt, i huvudsak på grund av förvärvet av Fennia Skadeförsäkrings affärsverksamhet i slutet av 2018. Resultatet för koncernens skadeförsäkringsverksamhet var 72,7 miljoner euro (-41,2 mn euro). I resultatet för 2019 ingår flera poster som påverkar jämförbarheten.

Resultatet för koncernens livförsäkringsverksamhet före bokslutsdispositioner och skatter var 49,2 miljoner euro (24,2 mn euro), vilket motsvarade förväntningarna. Premieinkomsten från livförsäkringsverksamheten ökade markant och affärsverksamhetens lönsamhet förbättrades. Den ökade premieinkomsten och även ökade ersättningar förklaras med kundernas förberedelser för kommande skatteändringar.

Fenniakoncernens nettointäkter av placeringsverksamheten i bokföringen ökade till 296,7 miljoner euro (-52,5 mn euro). Den väsentliga faktorn till det förbättrade resultatet av placeringsverksamheten i bokföringen var bearbetningen av placeringsportföljen att motsvara den nya balanshanteringsmodellen samt försäljningsvinsterna som realiserades i samband med detta. Jämfört med föregående år förbättrades resultatet också på grund av mindre nedskrivningar, större återföringar på nedskrivningar och av uppskrivningar.

Inom kapitalförvaltningsrörelsen genomfördes en verksamhetsöverlåtelse till Fennia Fastigheter Ab, som ägs till 100 procent av Fennia Kapitalförvaltning. Vid verksamhetsöverlåtelsen flyttades de affärsverksamheter inom fastighetsförvaltningen som inte behöver koncession till dotterbolaget som helt ägs av Fennia Kapitalförvaltning.

Fennia Fastighetsutveckling bytte namn i juni 2019 till Fennia Fastigheter Ab. Namnbytet ägde rum på grund av ovannämnda verksamhetsöverlåtelse för att tydliggöra ändringen som genomfördes i bolagets affärsverksamhet.

Enligt preliminära beräkningar var koncernens solvensställning stark under hela 2019 och låg vid slutet av året på 215,8 procent (209,2 %).

Skadeförsäkringsverksamhet

Ömsesidiga skadeförsäkringsbolaget Fennia är Finlands fjärde största skadeförsäkrare. Försäkringsbolaget erbjuder företag, företagare och hushåll lagstadgade och frivilliga skadeförsäkringar.

Skadebolagets vinst före bokslutsdispositioner och skatter var 83,2 miljoner euro (-32,3 mn euro).

Fennias premieintäkter ökade till 418,7 miljoner euro (378,0 mn euro). Ökningen var 10,7 procent. En stor del av ökningen härstammar från fusionen av koncernens dotterbolag Fennia Skadeförsäkring Ab med verksamheten av koncernens moderbolag den 1 maj 2019.

Premieintäkterna påverkades negativt av lagändringen som gällde den offentliga patientförsäkringspoolen. Lagändringens inverkan på premieintäkterna var uppskattningsvis -17,7 miljoner euro och övriga beräkningstekniska ändringars inverkan 3,2 miljoner euro.

Ersättningskostnaderna ökade under räkenskapsåret till 562,8 miljoner euro (286,2 mn euro). Bakom de ökade

ersättningskostnaderna ligger ökad affärsverksamhet till följd av fusionerad affärsverksamhet och sänkningen av räntan som används vid diskontering av pensionsansvar från 1,5 till 0,0 procent. Effekten på resultatet till följd av sänkningen av diskontoräntan och andra mindre beräkningstekniska ändringar var -227,8 miljoner euro. Orsaken till sänkningen av diskontoräntan var den kraftiga nedgången i de långa marknadsräntorna under 2019. Ersättningskostnaderna sjönk med uppskattningsvis 18,0 miljoner euro på grund av lagändringen av den offentliga patientförsäkringspoolen.

Premieintäkterna från personförsäkringar var 136,5 miljoner euro (117,2 mn euro) och riskprocenten 162,2 procent (68,5 %) Utan poster som påverkar jämförbarheten var premieintäkterna 131,2 miljoner euro (117,2 mn euro) och riskprocenten 71,7 procent (67,8 %).

Premieintäkterna från fordonsförsäkringar var 161,9 miljoner euro (139,2 mn euro) och riskprocenten 125,6 procent (62,0 %) Utan poster som påverkar jämförbarheten var premieintäkterna 163,7 miljoner euro (139,2 mn euro) och riskprocenten 64,1 procent (63,1 %).

Premieintäkterna från egendomsförsäkringar och andra grenar var 120,2 miljoner euro (121,6 mn euro) och riskprocenten 56,0 procent (60,9 %). Utan poster som påverkar jämförbarheten var premieintäkterna 138,2 miljoner euro (121,6 mn euro) och riskprocenten 60,2 procent (59,2 %).

Driftskostnaderna ökade till 153,1 miljoner euro (100,4 mn euro). Driftskostnaderna ökade på grund av ökad affärsverksamhet till följd av fusionen samt på grund av engångsposter. Kostnader av engångskaraktär uppstod på grund av nedskrivningar av aktiverade utvecklingsutgifter, sammanlagt 37,7 miljoner euro. Fennia beslöt att ersätta nuvarande datasystem med nya under de kommande åren. Därför förändrades förväntad avkastning på flera genomförda aktiverade utvecklingsprojekt väsentligt och ledde till nedskrivningar och ändringar i avskrivningstider.

I samband med fusionen av Fennia Skadeförsäkring Ab förnyade moderbolaget Fennia beräkningsgrunderna för utjämningsbeloppet, som Finansinspektionen godkände efter ansökan i juni 2019. Utjämningsbelopp upplöstes via resultaträkningen för 258,7 miljoner euro.

Fennias totalkostnadsprocent utan beräkningsräntekostnad var 168,5 procent (99,7 %), riskprocenten 117,5 procent (63,6 %) och omkostnadsprocenten 51,0 procent (36,0 %). Jämförbara nyckeltal som korrigerats med engångsposter var för totalkostnadsprocentens del 102,7 procent, för riskprocentens del 65,2 procent och för omkostnadsprocentens del 37,6 procent.

Enligt preliminära beräkningar var Fennias solvensställning mycket stark under hela 2019 och låg vid slutet av året på 256,6 procent (279,8 %).

Fennia Skadeförsäkrings resultat 1.1–30.4.2019 var 4,6 miljoner euro. Premieinkomsten uppgick till 29,5 miljoner euro och ersättningskostnaderna var 19,2 miljoner euro. Driftskostnaderna var 5,7 miljoner euro. Totalkostnadsprocenten utan kostnader för beräkningsränta var 98,2.

Livförsäkringsverksamhet

Fennia Liv har specialiserat sig på frivilliga liv-, spar- och pensionsförsäkringar samt på försäkringsmässig kapitalförvaltning.

Fennia Liv är Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennias dotterbolag med 100 procents ägarandel. I slutet av räkenskapsperioden omfattade Fennia Livs underkoncern nio (11) fastighetsbolag som ägdes helt av bolaget och ett (1) fastighetsbolag, vars ägarandel var 88 procent.

Underkoncernens rörelsevinst var 47,7 miljoner euro (23,1 mn euro) och moderbolagets rörelsevinst var 47,4 miljoner euro (24,2 mn euro).

Fennia Livs totala premieinkomst efter återförsäkrarens andel ökade till 240,0 miljoner euro (163,1 mn euro). Utbetalda ersättningar uppgick till 177,7 miljoner euro (95,6 mn euro). Återköp uppgick till 123,5 miljoner euro (44,8 mn euro). Ökningen av premieinkomsten påverkades utöver av affärsverksamhetens utveckling också av kundernas förberedelser inför kommande skatteändringar. Nyteckningar och återköp av sparavtal ökade mot slutet av året.

Driftskostnaderna var 15,6 miljoner euro (14,8 mn euro). Bolagets omkostnadsprocent (av belastningsinkomsten inkl. fondprovisioner) var 89,5 procent (90,2 %).

På Fennia Liv upplöstes tidigare gjorda räntekompletteringar för 9,5 miljoner euro och ansvarsskulden för kommande extra förmåner för 1,6 miljoner euro.

Fennia Livs solvenskvot var enligt preliminära beräkningar 166,0 procent (223,7 %). På minskningen invercade framför allt ändringarna i beräkningen av ansvarsskulden, den lägre räntenivån och den föreslagna utdelningen.

Kapitalförvaltning

Fennia Kapitalförvaltning Ab är ett bolag som erbjuder placeringstjänster och kostnadseffektiv kapitalförvaltning av hög kvalitet för såväl företag, företagare, institutioner som privatpersoner.

Fennia Kapitalförvaltning är Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennias dotterbolag med 100 procents ägarandel. Kapitalförvaltningen har ett till 100 procent ägt dotterbolag, Fennia Fastigheter Ab.

Fennia Kapitalförvaltning genomförde i början av september en verksamhetsöverlåtelse, där fastighetsförvaltningen, som bolagets koncession inte ansågs omfatta, flyttades till dotterbolaget Fennia Fastigheter. I och med förändringen samlades fastighetsförvaltningstjänsterna och fastighetsutvecklingen under dotterbolaget Fennia Fastigheter. I samband med verksamhetsöverlåtelser byttes det tidigare namnet Fennia Fastighetsutveckling Ab till Fennia Fastigheter Ab för att bättre motsvara den nya affärsverksamheten. Namnet infördes i handelsregistret den 17 juni 2019.

Som en del av verksamhetsöverlåtelser genomfördes även ett ägararrangemang, där Rakennuttajatoimisto Allianssi Oy, som tidigare ägde 30 procent av Fennia Fastighetsutveckling, sålde sin andel till Fennia Kapitalförvaltning Ab i början av juni. Efter aktieaffären ägs Fennia Fastigheter Ab till 100 procent av Fennia Kapitalförvaltning. Fennia Kapitalförvaltnings resultat sjönk jämfört med jämförelseåret. Rörelsevinsten minskade särskilt på grund av investeringar för att vidareutveckla verksamheten och av verksamhetsöverlåtelser som genomfördes i början september. Resultatet för räkenskapsperioden före skatter var 0,6 miljoner euro (1,5 mn euro). Förvaltrade tillgångar ökade däremot till 2,7 miljarder euro (2,5 md euro) till följd av nya kunder och värdeökningen av placerade tillgångar. Fennia Fastigheters resultat var 0,1 miljoner euro.

De kundtillgångar som Fennia Kapitalförvaltning och Fennia Fastigheter förvaltar ökade och var sammanlagt 3,3 miljarder euro (3,1 md euro), varav koncernens interna tillgångar var 2,6 miljarder euro (2,5 md euro).

Placeringsverksamhet

Det var ett gott år för placeringsverksamheten. Skadeförsäkringsbolagets nettointäkter av placeringsverksamheten i bokföringen ökade till 121,7 miljoner euro (0,5 mn euro). Försäljningsvinsterna blev 96,8 miljoner euro högre än under jämförelseåret. Jämfört med föregående år förbättrades resultatet med 25,5 miljoner euro på grund av mindre nedskrivningar och större återföringar på nedskrivningar. Placeringsverksamhetens nettoavkastning på sysselsatt kapital var 11,2 procent (1,6 %).

Livbolagets nettointäkter av placeringsverksamheten i bokföringen ökade till 181,3 miljoner euro (-39,4 mn euro). Försäljningsvinsterna blev 39,2 miljoner euro högre än under jämförelseåret. Jämfört med föregående år förbättrades resultatet med 183,7 miljoner euro på grund av mindre nedskrivningar, större återföringar på nedskrivningar och av uppskrivningar. Placeringsverksamhetens nettoavkastning på sysselsatt kapital var 7,6 procent (2,4 %).

Fennia och Fennia Liv tillämpade i början av året en ny balanshanteringsmodell i placeringsverksamheten. Enligt den nya strategin använder bolaget räntederivat för att aktivt skydda den marknadsmässiga ansvarsskulden mot värdeförändringar. Målsättningen med ränteskyddet är att minska ogynnsam inverkan av förändringar i marknadsräntorna på bolagets marknadsbaserade resultat och solvensställning.

Räntederivat bokförs som skyddande. Derivatens värdeförändringar bokförs inte via resultaträkningen när skyddet är inom de gränser som fastställs i effektivitetskalkyler. Skydden var effektiva under hela 2019. Skyddsgraden varierade mellan 60 och 80 procent under 2019 och i slutet av året var i den övre ändan av skyddsintervallet. Derivatavtal ingicks med motparter som har god kreditrating. Säkerheter löses in dagligen mot förändringar i derivatavtalens marknadsvärde.

Företagsledning och personal

Under verksamhetsåret bestod Fennias styrelse av industrirådet Mikael Ahlbäck (ordförande), kommerserådet Matti Pörhö (vice ordförande), styrelseordförande Henry Backlund, professor Eva Liljeblom, verkställande direktör Jyrki Mäkynen, Chief Digital Officer Anni Ronkainen, styrelsens vice ordförande Paul Stucki, Risto Tornivaara och verkställande direktör Tomi Yli-Kyyny.

Styrelsen sammanträdde sammanlagt 12 gånger under verksamhetsåret. Medlemmarnas närvaroprocent var 95 procent.

Bolagets verkställande direktör var koncernchef Antti Kuljukka.

År 2019 hade koncernen i genomsnitt 1 064 (1 009) anställda och moderbolaget i genomsnitt 919 (859) anställda.

Belöning

Utgångspunkten för belöningen i Fenniakoncernen är att den är sporrande, rättvis och rimlig och att belöningen av ledningen och personalen motsvarar koncernens och koncernbolagens kort- och långsiktiga intressen. Belöningssystemen grundar sig på på förhand fastställda mål som bygger på koncernens strategiska målsättningar. För att nå dessa mål har man utarbetat belöningsprinciper för koncernen (lönepolicy). I Fenniakoncernens lönepolicy fastställs hur löner och belöningar bestäms för samtliga Fenniaanställda. På Fennia är lönepolicyn en helhet, som påverkas utöver av ett intressant och tillräckligt utmanande uppgiftsområde också av bra ledning, personalförmåner och penningbelöning. Av lönepolicyn framgår även hur var och en Fenniaanställd kan påverka löneutvecklingen genom att utveckla sig själv och sitt eget arbete, och vilka de ansvar som gäller löne- och belöningsfrågor är i bolaget.

I enlighet med belöningsprinciper har belöningen byggts upp på ett sätt som förebygger osund risktagning. Belöningssystemen har bl.a. på förhand fastställt maximibelöningar, som begränsar maximibeloppet för belöningar, och villkor för force majeure, som ger styrelsen rätt att ändra systemen under perioden om bolagets ekonomiska ställning har äventyrats eller om omständigheterna i övrigt ändrats avsevärt. Det är i regel den belönade personens chefs chef som beslutar om belöningsfrågor.

Koncernstruktur

Till Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennias koncernbokslut konsolideras Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv på basis av bolagets underkoncernbokslut. Fennia äger 100 procent av Fennia Liv.

Till Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennias koncernbokslut konsolideras även Fennia Kapitalförvaltning Ab, som bolaget äger till 100 procent. I koncernbokslutet konsolideras dessutom Fennia Kapitalförvaltning Ab:s dotterbolag Fennia Fastigheter Ab, som Fennia Kapitalförvaltning Ab äger till 100 procent. Fennia Kapitalförvaltning har inte upprättat något koncernbokslut.

Fennia Skadeförsäkring Ab har konsoliderats i koncernbokslutet för fyra månader. Fennia Skadeförsäkring Ab fungerade som koncernens dotterbolag fram till den 1 maj 2019, då dess verksamhet fusionerades med koncernens moderbolag. Fennia Skadeförsäkring Ab har 2018 konsoliderats i koncernbokslutet för en månad.

I koncernbokslutet har man konsoliderat eFennia Oy, som ägs till 20 procent av Fennia med en rösträtt på 63,6 procent, och Fennia-service Ab, som ägs till 100 procent av Fennia.

I slutet av 2019 hörde till koncernen ytterligare 19 (26) fastighetsbolag av vilka 10 (12) tillhörde den underkoncern som utgörs av Fennia Liv. Under året såldes sju fastighetsbolag. Dessutom har Uudenmaan Pääomarahasto Oy sammanslagits med koncernen som intresseföretag.

Risk- och solvenshantering

De principer för risk- och solvenshantering som fastställts av koncernbolagens styrelser utgör grunden för risk- och solvenshanteringen i Fenniakoncernen. I Fenniakoncernen avses med riskhantering koordinerade strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man identifierar, mäter, hanterar, följer upp, och rapporterar de risker som gäller koncernen och koncernbolagen. Med solvenshantering avses strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man styr och fastställer koncernbolagens och koncernens risktäckningskapacitet, riskvillighet och risktolerans samt de väsentligaste riskbegränsningarna.

Styrmodellen för riskhanteringssystemet bygger på den så kallade modellen med tre försvarslinjer, som beskrivs närmare i avsnittet om riskhantering. I koncernen fungerar en ledningsgrupp för riskhanteringen för att bereda, styra, koordinera och informera om risk- och solvenshanteringsuppgifterna. För hantering av försäkringsbolagens balansräkning har man inrättat en balansräkningskommitté (ALCO).

Placeringsverksamheten baserar sig på de ALM-planer som godkänns i bolagsstyrelserna, där man bland annat definierar allokering av placeringar samt ansvar och befogenheter för aktörer i den praktiska placeringsverksamheten. När allokeringen

av placeringar fastställs beaktas bolagens risktäckningskapacitet.

För risker samt risk- och solvenshantering har bokslutsnoter utarbetats, där Fenniakoncernens mest betydande risker och de allmänna principerna för risk- och solvenshanteringen tas upp.

Redogörelse för andra än ekonomiska uppgifter

Fennia publicerar en skild redogörelse för andra än ekonomiska uppgifter. Verksamhetsberättelsen publiceras på Fennias webbplats www.fennia.fi

Samhällsansvarsrapport

Fennia publicerar en skild samhällsansvarsrapport. Rapporten publiceras på Fennias webbplats www.fennia.fi.

Rapport om solvens och finansiell ställning

Rapporterna om Fennias, Fennia Livs, Fennia Skadeförsäkrings och Fenniakoncernens solvens och finansiella ställning publiceras senast den 19 maj 2020 på Fennias webbplats www.fennia.fi.

Utsikter för pågående räkenskapsperiod

Skadeförsäkringsfunktionen, som hör till Fenniakoncernen, förväntas 2020 rapportera en totalkostnadsprocent i nivå med jämförelseåret, utan poster som påverkar jämförbarheten. Kommande investeringar och tidsmässig genomförande av dem kan dock väsentligt påverka skadeförsäkringsrörelsens lönsamhet. Det operativa resultatet från livförsäkringen uppskattas 2020 vara i nivå med jämförelseåret. Kapitalförvaltningens resultat förväntas förbättras, men även i fortsättningen vara liten i betydelse för Fenniakoncernen.

Resultatet från placeringsverksamheten beräknas vara moderat. Resultatet kan avvika betydligt från det beräknade om marknadsutsikten ändras.

Resultaträkning

1 000 €	Noter	Moderbolaget 2019	Moderbolaget 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
Försäkringsteknisk kalkyl	2				
Skadeförsäkring					
Premieintäkter					
Premieinkomst	1	418 041	382 795	447 504	386 880
Återförsäkrares andel		-5 386	-4 209	-5 422	-4 412
		412 655	378 586	442 082	382 469
Förändring i premieansvaret					
Förändring totalt		-28 845			
Vid fusionen överfört ansvar		34 265			
Förändring i premieansvaret		5 421	-578	934	1 603
Återförsäkrares andel					
Förändring totalt		1 039			
Vid fusionen överfört ansvar		-453			
Återförsäkrares andel		585		585	
Premieintäkter sammanlagt		418 661	378 007	443 601	384 071
Ersättningskostnader					
Utbetalda ersättningar		-362 699	-312 492	-382 014	-317 678
Återförsäkrares andel		1 822	13 992	2 248	14 011
		-360 877	-298 500	-379 766	-303 667
Förändring i ersättningsansvaret					
Förändring totalt		-324 809			
Vid fusionen överfört ansvar		124 112			
Förändring i ersättningsansvaret		-200 697	35 483	-200 719	32 385
Återförsäkrares andel					
Förändring totalt		7 164			
Vid fusionen överfört ansvar		-8 391			
Återförsäkrares andel		-1 227	-23 176	-1 527	-22 538
		-201 924	12 307	-202 246	9 847
Ersättningskostnader sammanlagt		-562 801	-286 193	-582 012	-293 820
Driftskostnader	4	-153 106	-100 363	-153 491	-101 963
Försäkringstekniskt bidrag före förändring i utjämningsbeloppet		-297 246	-8 549	-291 902	-11 712
Förändring i utjämningsbeloppet					
Förändring totalt		222 499			
Vid fusionen överfört ansvar		36 199			
Förändring i utjämningsbeloppet		258 699	-24 474	258 699	-15 727
Försäkringstekniskt bidrag		-38 547	-33 023	-33 203	-27 439
Försäkringsteknisk kalkyl					
Livförsäkring					
Premieinkomst					
Premieinkomst				240 966	164 142
Återförsäkrares andel				-1 022	-1 063

Premieinkomst sammanlagt				239 945	163 079
Andel av nettointäkterna från placeringsverksamheten				182 902	-39 615
Övriga försäkringstekniska intäkter					
Ersättningskostnader					
Utbetalda ersättningar				-178 018	-95 505
Återförsäkrares andel				309	-32
Förändring i ersättningsansvaret				-8 326	-2 340
Beståndsoverlåtelse					
Ersättningskostnader sammanlagt				-186 035	-97 877
Förändring i premieansvaret				-171 926	13 378
Beståndsoverlåtelse					
Driftskostnader				-15 398	-14 658
Försäkringstekniskt resultat				49 488	24 306
Annan än försäkringsteknisk kalkyl					
Skadeförsäkringens tekniska bidrag				-33 203	-27 439
Livförsäkringens tekniska resultat				49 488	24 306
Intäkter av placeringsverksamheten	6	162 254	80 481	273 647	141 948
Uppskrivningar av placeringar				94 712	13 095
Kostnader för placeringsverksamheten	6	-40 522	-80 027	-70 434	-160 909
Korrigerig av uppskrivningar av placeringar				-1 263	-46 665
		121 732	454	296 662	-52 532
Överföring av placeringsverksamhetens nettointäktsandel				-182 902	39 615
Övriga intäkter					
Intäkter av värdepappersverksamhet				6 512	5 181
Övriga		75	44	1 558	4 486
		75	44	8 070	9 667
Övriga kostnader					
Kostnader för värdepappersverksamhet				-8 375	-6 320
Övriga		-23	223	-7 703	-4 315
		-23	223	-16 078	-10 635
Vinst/förlust av den egentliga verksamheten		83 236	-32 301	122 037	-17 017
Andel av intresseföretagens förluster/vinster				-49	
Vinst/förlust före bokslutsdispositioner och skatter		83 236	-32 301	121 988	-17 017
Bokslutsdispositioner					
Förändring i avskrivningsdifferensen		1 195	-237		
Inkomstskatt					
Skatt för räkenskapsperioden		-11 529	-202	-22 915	-2 590
Skatt för tidigare räkenskapsperioder		172	313	582	884
Latent skatt				3 484	134
		-11 357	111	-18 849	-1 571
Minoritetsandelar				-317	-915
Räkenskapsperiodens vinst/förlust		73 075	-32 427	102 821	-19 503

Balansräkning

1 000 €	Noter	Moderbolaget 2019	Moderbolaget 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
AKTIVA					
Immateriella tillgångar					
Immateriella rättigheter	14	70 771			
Övriga utgifter med lång verkningstid	14	11 328	45 475	14 443	50 461
Goodwill				67 332	74 989
Förskottsbetalningar	14		12 682	872	14 310
		82 099	58 157	82 647	139 760
Placeringar					
Fastighetsplaceringar	7				
Fastigheter och fastighetsaktier	8	175 279	179 123	324 776	371 222
Fastighetsplaceringsfonder	8	45 500		53 853	
Lånefordringar på företag inom samma koncern	8	76 382	116 522		
Lånefordringar på ägarintresseföretag				1 843	1 843
		297 161	295 645	380 473	373 065
Placeringar i företag inom samma koncern och i ägarintresseföretag					
Aktier och andelar i företag inom samma koncern	9	68 486	174 484		
Aktier och andelar i intresseföretag	9			1 471	2 070
		68 486	174 484	1 471	2 070
Övriga placeringar					
Aktier och andelar	13	729 696	817 852	976 420	1 138 293
Finansmarknadsinstrument		571 312	132 921	966 890	575 428
Fordringar på inteckningslån		29 221	30 467	31 918	33 254
Övriga lånefordringar	10	23 793	28 483	24 604	29 290
Insättningar			1 100		1 100
		1 354 023	1 010 823	1 999 832	1 777 365
Depåfordringar inom återförsäkring		62	24	62	82
		1 719 732	1 480 976	2 381 838	2 152 583
Placeringar sammanlagt				2 381 838	2 152 583
Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar				1 235 561	1 024 979
Fordringar					
Vid direktförsäkringsverksamhet					
Hos försäkringstagare		76 686	67 458	76 824	84 811
Vid återförsäkringsverksamhet		952	544	1 261	594
Övriga fordringar		62 097	67 707	80 289	90 081
Latenta skattefordringar				3 308	2 086
		139 735	135 708	161 682	177 572
Övriga tillgångar					
Materiella tillgångar					
Maskiner och inventarier	14	7 354	8 968	7 631	9 553
Varulager		390	289	402	606
		7 743	9 256	8 033	10 159
Kassa och bank		44 533	44 663	84 713	123 346
		52 276	53 920	92 746	133 504
Aktiva resultatregleringar					
Räntor och hyror		9 173	1 033	15 717	7 158
Övriga aktiva resultatregleringar		9 735	12 617	13 377	17 046
		18 909	13 651	29 094	24 204
		2 012 751	1 742 412	3 983 568	3 652 602

1 000 €	Noter	Moderbolaget 2019	Moderbolaget 2018	Koncernen 2019	Koncernen 2018
PASSIVA					
Eget kapital	17				
Grundfond		7 703	7 703	7 703	7 703
Uppskrivningsfond		583	583	583	583
Säkerhetsfond		245 747	278 174	245 747	278 174
Styrelsens disponibla medel		59	59	59	59
Vinst från tidigare räkenskapsperioder				63 266	50 342
Räkenskapsperiodens vinst/förlust		73 075	-32 427	102 821	-19 503
		327 167	254 092	420 179	317 358
Ackumulerade bokslutsdispositioner					
Avskrivningsdifferens		769	1 571		
Minoritetsandelar				2 149	2 349
Försäkringsteknisk ansvarsskuld					
Premieansvar inom skadeförsäkring		155 720	126 875	154 681	156 172
Återförsäkrares andel		-1 039			
		154 681	126 875	154 681	156 172
Premieansvar inom livförsäkring				421 455	449 851
Ersättningsansvar inom skadeförsäkring		1 312 921	988 112	1 312 921	1 112 202
Återförsäkrares andel		-12 890	-5 727	-12 890	-14 418
		1 300 031	982 386	1 300 031	1 097 784
Ersättningsansvar inom livförsäkring				150 473	152 745
Utgjenningsbelopp inom skadeförsäkring		113 758	336 258	113 758	372 457
Försäkringsteknisk ansvarsskuld sammanlagt		1 568 470	1 445 518	2 140 398	2 229 010
Ansvarsskuld för fondförsäkringar				1 237 902	1 026 981
Skulder					
Av återförsäkringsverksamhet		1 236	422	2 011	2 786
Övriga skulder		76 358	16 018	119 753	29 919
Latenta skatteskulder				7 602	9 871
		77 595	16 440	129 366	42 576
Passiva resultatregleringar		38 750	24 790	53 573	34 328
		2 012 751	1 742 412	3 983 568	3 652 602

■ Moderbolagets finansieringsanalys

Indirekt finansieringsanalys

1 000 €	2019	2018
Rörelseverksamhetens kassaflöde		
Vinst av den egentliga verksamheten	71 880	-32 190
Korrektivposter		
Förändring i den försäkringstekniska ansvarsskulden	122 952	12 746
Nedskrivningar och uppskrivningar av placeringar	-5 024	20 470
Avskrivningar enligt plan	61 924	13 152
Övriga korrektivposter	-103 839	4 295
Kassaflöde före förändring i rörelsekapital	147 893	18 473
Förändring i rörelsekapital:		
Minskning/ökning av kortfristiga räntefria rörelsefordringar	-10 089	8 776
Minskning/ökning av kortfristiga räntefria skulder	64 492	178
Rörelseverksamhetens kassaflöde före finansiella poster och skatter	202 296	27 427
Betalda räntor och betalningar för rörelseverksamhetens övriga finansiella kostnader	-191	-102
Betalda direkta skatter	22 379	3 974
Rörelseverksamhetens kassaflöde	224 484	31 299
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringar i placeringar (exkl. likvida medel)	-235 223	-29 960
Överlåtelseinkomster av placeringar (exkl. likvida medel)	92 673	-4 082
Investeringar i och överlåtelseinkomster av materiella och immateriella tillgångar samt av övriga tillgångar (netto)	-47 673	-15 073
Investeringarnas kassaflöde	-190 222	-49 115
Finansieringens kassaflöde		
Utbetalda utdelningar/räntor på garantikapital och övrig utbetalning av vinst	-	-
Förändring i likvida medel	34 262	-17 816
Likvida medel vid räkenskapsperiodens början	44 663	62 480
Fusionens andel	34 132	-
Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut	44 533	44 663
	34 262	-17 816

Bokslutsprinciper

Bokslutet har upprättats enligt bokföringslagen och lagarna om aktiebolag och försäkringsbolag samt i enlighet med beslut, föreskrifter och anvisningar från de myndigheter som övervakar försäkringsbolag.

Placeringarnas bokföringsvärde

Byggnader och konstruktioner tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften med avdrag för avskrivningarna enligt plan eller till ett lägre verkligt värde. Fastighetsaktier samt mark- och vattenområden tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde. Intäktsförda uppskrivningar på byggnader avskrivs enligt plan.

Aktier och andelar som hänför sig till placeringstillgångar tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde. Aktier och andelar som hänför sig till anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde om värdesänkningen anses bestående. Anskaffningsutgiften beräknas med hjälp av medelpriset.

Finansmarknadsinstrument tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften. Anskaffningsutgiften beräknas med hjälp av medelpriset. Skillnaden mellan finansmarknadsinstrumentens nominella värde och anskaffningsutgiften periodiseras till räntetäkter eller som avdrag för dessa under finansmarknadsinstrumentets löptid. Motposten bokförs som ökning eller minskning av anskaffningsutgiften. Värdeförändringar till följd av fluktuationer i räntenivån har inte bokförts. Nedskrivningar i anknytning till emittentens kreditvärdighet bokförs i resultatet.

Lånefordringar och insättningar tas i balansräkningen upp till det nominella värdet eller till ett bestående lägre sannolikt värde än detta.

De nedskrivningar som tidigare gjorts av placeringar återförs via resultaträkningen högst upp till den ursprungliga anskaffningsutgiften när det verkliga värdet ökar.

Valutaderivatkontrakt används i första hand för att skydda placeringsportföljerna mot valutakursrisker och prISRISKE genom att tillämpa skyddande av verkligt värde. Derivaten bokförs dock i regel som icke-skyddande, även om derivat fungerar som effektiva skydd. Vinster och förluster som uppkommit under räkenskapsperioden till följd av att kontrakt stängts eller förfallit har bokförts som intäkter eller kostnader för räkenskapsperioden. Den negativa differensen mellan det verkliga värdet för ett icke-skyddande derivatkontrakt och ett högre bokföringsvärde/en högre avtalskurs bokförs som kostnad. Orealiserade intäkter bokförs inte.

Räntederivat används för att skydda den marknadsmässiga ansvarsskulden mot ränterisken för att gardera sig för framtida värdeförändringar enligt bolagets riskhantering. Dessa räntederivat bokförs som skyddande. Vid säkringsredovisning bokförs inte negativ värdeförändring på derivat som kostnad till den del värdeförändringen på det skyddade objektet täcker den och förutsatt att skyddet är effektivt. Om emellertid den negativa värdeförändringen på skyddade räntederivat överskrider den positiva värdeförändringen på den skyddade marknadsmässiga ansvarsskulden, bokförs den överskridande delen till nedskrivningar av placeringar. Av räntederivat bokförs som intäkter och kostnader för räkenskapsperioden sådana räntor som enligt avtal hänför sig till perioden. Vinster eller förluster till följd av att räntederivat, som bokförts som skyddande, har stängts periodiseras över löptiden för varje derivatkontrakt.

Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar värderas till verkligt värde och förändringar i det verkliga värdet tas upp som intäkter eller kostnader i resultaträkningen.

Bokföringsvärde för annan egendom än placeringar

Som övriga utgifter med lång verkningstid har utgifter för totalrenovering av lägenheter och för planering av datasystem aktiverats. Dessutom har goodwill aktiverats i balansräkningen. Dessa och inventarier tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften med avdrag för avskrivningar enligt plan. För aktivering av datasystem bokförs avskrivningar för värdeminskningar om aktiveringen inte längre kan anses generera intäkter i framtiden.

Premiefordringar tas i balansräkningen upp till det sannolika värdet och övriga fordringar till det nominella värdet eller till ett bestående lägre sannolikt värde. Från premiefordringarnas nominella värde har annullationer som baserar sig på tidigare erfarenhet dragits av, varvid man får det sannolika värdet. En fordran som sannolikt inte kommer att betalas bokförs som kreditförlust.

Avskrivningar enligt plan

Avskrivningar enligt plan görs som lineära avskrivningar på anskaffningsutgiften baserade på ekonomisk verkningstid. De uppskattade avskrivningstiderna är i genomsnitt följande:

Dataprogram	3–7 år
Utgifter för planering av datasystem	3–10 år
Övriga utgifter med lång verkningstid	3–10 år
Goodwill	10 år
Kontors-, affärs- och industribyggnader	20–75 år
Beståndsdelar i byggnader	10–20 år
Transportmedel och datautrustning	3–5 år
Kontorsmaskiner och -inventarier	7 år

Uppskrivningar av placeringar

Uppskrivningar av placeringar som hänför sig till placeringstillgångar och korrektivposter till uppskrivningarna bokförs via resultaträkningen. Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar värderas till verkligt värde och ändringarna bokförs via resultaträkningen.

Uppskrivningar av placeringar som hänför sig till anläggningstillgångar och återföringar av dem redovisas mot uppskrivningsfonden under det bundna egna kapitalet. Intäktsförda uppskrivningar på byggnader avskrivs enligt plan.

Placeringarnas verkliga värde

Som värden för fastigheter och fastighetsaktier används högst marknadsbaserade verkliga värden. Objekten värderas med en avkastningsvärdemetod som bygger på kassaflödet. I det årliga fastställandet av fastighetsplaceringarnas verkliga värde deltar en utomstående auktoriserad fastighetsvärderare och bolagets egna experter.

Det verkliga värdet för aktier och andelar i livförsäkringsbolaget, som är dotterbolag, bygger på metoden Embedded Value. Dotterbolagets Embedded Value bygger på en omräknad Solvens II-balansräkning.

För noterade värdepapper och för sådana värdepapper som har en marknad används som verkligt värde årets sista tillgängliga kurs enligt fortlöpande handel, eller om den saknas, den sista avslutskursen. Som verkligt värde för värdepapper som inte noteras används det sannolika överlåtelsepriset, den återstående anskaffningsutgiften eller ett substansvärde. Som verkligt värde för kapitalinvesteringsfondandelar tillämpas den värdering som förvaltningsbolaget uppgett om fondens verkliga värde eller om den fattas anskaffningsutgiften.

Derivatkontrakt värderas till marknadsnoteringen på bokslutsdagen eller om en sådan saknas till diskonto- och terminräntekurvorna härledda från swap-marknadsnoteringarna på bokslutsdagen och till valutakurserna på bokslutsdagen.

Som verkligt värde för fordringar tillämpas det nominella värdet eller ett lägre sannolikt värde.

Poster i utländsk valuta

Affärstransaktioner i utländsk valuta bokförs enligt transaktionsdagens kurs. Fordringar och skulder i utländsk valuta liksom verkligt värde för placeringar har i bokslutet omvandlats till euro genom att använda Europeiska centralbankens referensväxelkurser på bokslutsdagen. Kursdifferenser som uppkommit under räkenskapsperioden och vid bokslutet bokförs som korrigeringsposter till de berörda inkomsterna och utgifterna eller som intäkter och kostnader av placeringsverksamheten om kursdifferenserna hör till finansieringstransaktioner. Kursdifferenser i den försäkringstekniska kalkylen har i resultaträkningen inte överförts till intäkter/kostnader av placeringsverksamheten. Att överföringen inte gjorts har ingen effekt på den korrekta och tillräckliga bild som resultaträkningen ger av hur resultatet har bildats.

Arrangemang för personalens pensioner

Pensionsskyddet för personalen i koncernbolagen har ordnats i Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo och pensionsskyddet för personalen som flyttade i och med fusionen har ordnats i Pensionsförsäkringsaktiebolaget Veritas. Pensionsutgifter som hänför sig till räkenskapsåret har bokförts som kostnader enligt prestationsprincipen.

Ackumulerade bokslutsdispositioner och hantering av latent skatter

I koncernbolagens bokslut och i koncernbokslutet bokförs latent skatteskulder i sin helhet och fordringar upp till det belopp som den beskattningsbara inkomsten sannolikt kommer att utgöra i framtiden och mot vilken dessa kan utnyttjas. De latent skatterna räknas ut enligt den fastställda skattesatsen på bokslutsdagen.

Skadeförsäkringens premieansvar

För att fastställa premieansvar används Pro rata-metoden. Vid beräkning av premier tillämpades ett nytt datalager, vilket ledde till att premieansvaret minskade med 3,2 miljoner euro på grund av förbättrade data som användes som grund för beräkningen.

Skadeförsäkringens ersättningsansvar

Vid beräkning av ersättningsansvar följs lagen om försäkringsbolag och Social- och hälsovårdsministeriets och Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

Ersättningsansvaret omfattar de ersättningsbelopp som bolaget ska betala efter räkenskapsåret och som orsakats av skador som inträffat under räkenskapsåret eller tidigare samt av andra försäkringsfall.

Bolaget ändrade ansvarsskuldens diskontoränta i pensionstyp från 1,5 procent till 0,0 procent. Samtidigt flyttades beräkningen till samma miljö som solvensberäkningen. På grund av detta ökade ansvarsskulden inom lagstadgad och privat olycksfallsförsäkring, trafikförsäkring och ansvarsförsäkring med sammanlagt 227,8 miljoner euro. Regressrätten enligt lagen om service och stöd på grund av handikapp slopades inom patientförsäkringen på grund av kommande lagändring, vilket ledde till att ansvarsskulden minskade med cirka 18,0 miljoner euro. På andra delar av ersättningsansvaret tillämpas inte förräntning.

Vid beräkning av pensionsreserver tillämpar bolaget den dödlighetsmodell som allmänt används av försäkringsbolag och som uppdaterades 2016 på en konfidensnivå på 75,0 procent.

Till ersättningsansvaret hör också det utjämningsbelopp som separat ska tas upp i balansräkningen. Utjämningsbeloppet är en buffert som kalkylerats i händelse av skaderika år. Storleken på utjämningsbeloppet bestäms på de grunder som Finansinspektionen fastställer för bolaget. Det skedde väsentliga ändringar i grunderna 2019 både vad gäller den övre gränsen och parametrar. Som ny övre gräns fastställdes utjämningsbeloppets målnivå. På grund av denna förändring minskade utjämningsbeloppet med cirka 260,0 miljoner euro.

Ansvarsskuld för livförsäkringen

Vid beräkning av ansvarsskulden följs lagen om försäkringsbolag och Social- och hälsovårdsministeriets och Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

Vid försäkringar som är bundna till placeringarnas värdeutveckling (fondförsäkringar) används ingen beräkningsränta. För övriga försäkringar beräknas ansvarsskulden per försäkring, och den beräkningsränta som tillämpas varierar enligt följande:

- För individuella liv- och pensionsförsäkringar tillämpas en beräkningsränta på 1–4,5 procent, storleken på räntan beror på försäkringens begynnelsestidpunkt. För nya pensionsförsäkringar är beräkningsräntan 1 procent.
- För kapitaliseringsavtal är beräkningsräntan 0–2,5 procent, storleken på räntan beror på avtalets begynnelsestidpunkt och målgrupp.

- För gruppensionsförsäkringar är beräkningsräntan 0–3,5 procent. Nya gruppensionsförsäkringar är bundna till årsräntan (beräkningsräntan är 0 %).

För att uppfylla beräkningsräntekravet har ansvarsskulden kompletterats vid tidigare bokslut. Ansvarsskulden för räntekomplettering var cirka 105,2 miljoner euro den 31 december 2019. I och med kompletteringen är det årliga minimiavkastningskravet på placeringsverksamheten för försäkringsbeståndet med beräkningsränta 1,0 procent.

Skälighetsprincipen

Enligt 13 kap. 2 § i lagen om försäkringsbolag ska livförsäkringsbolag tillämpa den s.k. skälighetsprincipen i fråga om sådana försäkringar som enligt försäkringsavtalet berättigar till extra förmåner som utdelas enligt de överskott som försäkringarna eventuellt avkastar. Denna princip förutsätter att en skälig del av det överskott som dessa försäkringar avkastar i form av extra förmåner ska återföras till de aktuella försäkringarna, om detta inte förhindras av solvenskraven.

Fennia Livs mål är att på lång sikt ge försäkringskapitalet i de försäkringar som är berättigade till utdelning av överskottet en bruttoavkastning som motsvarar minst den riskfria räntan. Försäkringens duration och återköpsrätt beaktas då de extra förmånerna delas ut. Avkastningen som delas ut bestäms utifrån de långsiktiga nettointäkterna från bolagets placeringar.

Med försäkringens totalränta avses det sammanlagda belopp för försäkringsavtalets beräkningsränta och de extra förmåner som ska gottskrivas det aktuella avtalet. På beloppet för de extra förmåner som gottskrivs inverkar avtalets beräkningsräntenivå. När bolagets nettointäkter från placeringar är låga sänks nivån på de extra förmånerna. Då kan totalräntan på de försäkringar som har en låg beräkningsränta bli lägre än totalräntan på de försäkringar som har en hög beräkningsränta. När placeringarnas nettoavkastning är hög, kan försäkringar med en låg beräkningsränta få en högre totalränta än de försäkringar som har en hög beräkningsränta.

När det gäller nivån på de extra förmånerna strävar man efter kontinuitet, vilket betyder att överskottet från placeringsintäkterna kan periodiseras till att delas ut som extra förmåner till en berörd försäkringsgrupp under kommande år.

Nivån på de extra förmånerna begränsas av avkastningskraven som ägaren har fastställt för kapitalet samt av bolagets solvensmål. Solvensmålet uppställs så att alla solvensgränser som lagstiftarna förutsätter överskrids och att bolaget kan ta risker i sin placeringsverksamhet i den mån som upprätthållandet av solvensen, avkastningskravet på ansvarsskulden och ägarens avkastningskrav förutsätter.

Fennia Livs styrelse fastställer årligen de extra förmåner som delas ut till försäkringarna. Beloppet för de på förhand fastställda extra förmånerna kan dock ändras även under året om solvensen eller den allmänna marknadssituationen förutsätter det.

I risklivförsäkringar tillämpas den så kallade skälighetsprincipen i dödsfalls- och invaliditetsskyddet för namngivna försäkringsgrupper i form av höjda ersättningsbelopp.

Målen för de extra förmånerna är inte bindande, och de är inte heller en del av det försäkringsavtal som ingås mellan bolaget och försäkringstagaren. Målen för de extra förmånerna gäller tills vidare och bolaget förbehåller sig rätten att ändra dessa mål.

Hur skälighetsprincipen uppfylldes 2019

De extra förmåner som Fennia Liv delade ut 2019 motsvarar de mål som bolaget uppställt i sin skälighetsprincip. Avkastningen som delas ut till försäkringarna bestäms utifrån de långsiktiga nettointäkterna från bolagets placeringar. När det gäller nivån på de extra förmånerna strävar man efter kontinuitet. När extra förmåner delas ut beaktas bolagets solvensställning.

Bolagets placeringsavkastning 2019 var hyfsad. På grund av den ytterst låga räntenivån, som nu fortsatt en längre tid, har bolaget årligen överfört en del av resultatet till ansvarsskulden för räntekomplettering för att bekosta beräkningsräntan de kommande åren. I bokslutet den 31 december 2019 gjordes ingen överföring till ansvarsskulden för räntekomplettering. Ansvarsskuld för räntekomplettering upplöstes enligt plan.

Beräkningsräntan för nya pensionsförsäkringar har varit låg redan i flera år (0–1 %). För att trygga kontinuiteten i de extra förmånerna överfördes 3,8 miljoner euro från resultatet för 2017 till ansvarsskulden för kommande extra förmåner för att bekosta de extra förmånerna för pensionsförsäkringar med en beräkningsränta på 0 och 1 procent. De tilläggsräntor som gottskrevs 2019 finansierades genom att upplösa ansvarsskuld för kommande extra förmåner.

Den riskfria räntan har varit låg för såväl korträntepaceringar som långa statsobligationer ända sedan 2009. Den totalränta som Fennia Liv gottskrivit har tydligt överskridit den motsvarande placeringstidens riskfria ränta 2009–2019. Utöver avtalets

beräkningsränta har även försäkringens duration och återköpsrätt beaktats vid utdelningen av extra förmåner. Därför har den totalränta som gottskrivs pensionsförsäkringar vanligen varit högre än den ränta som gottskrivs sparförsäkringar.

Arlig totalränta för räntebärande försäkringar 2019

Beräkningsränta	Individuell sparförsäkring	Individuell pensionsförsäkring	Gruppensionsförsäkring	Kapitaliseringsavtal
4,50 %	4,50 %	4,50 %		
3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %	
2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %
2,00 %			2,00 %	
1,50 %	1,50 %			1,50 %
1,00 %	1,00 %	1,70 %	1,70 %	1,00 %
0,00 %			1,70 %	0,60 %

Överskottet från risklivförsäkringar delas ut som tillägg, som betalas ut till riskförsäkringar i samband med skadefall. De tillägg på 1 086 741 euro som betalades ut 2019 finansierades genom att upplösa ansvarsskuld för kommande extra förmåner som ingick i det föregående bokslutet. Försäkringsspecifika tillägg höjdes 2018.

Koncernbokslut

I Fennias koncernbokslut har alla de dotterbolag konsoliderats där moderbolaget direkt eller indirekt har över hälften av rösträtten. Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv hör till koncernen som dotterbolag. Fennia Liv och dess dotterbolag har konsoliderats i koncernbokslutet på basis av Fennia Livs underkoncernbokslut. I koncernbokslutet har dessutom Fennia Kapitalförvaltning Ab och dess till 100 procent ägda Fennia Fastigheter Ab samt Fennia-service Ab konsoliderats. I koncernbokslutet har också eFennia Oy konsoliderats (ägarandel 20 %, rösträtt 63,6 %). Verksamhetsöverlåtelsen mellan Fennia Kapitalförvaltning och Fennia fastigheter har eliminerats i koncernbokslutet.

De övriga dotterbolag som konsoliderats i koncernbokslutet är alla fastighetsbolag. I slutet av 2019 hörde till koncernen ytterligare 19 (26) fastighetsbolag av vilka 10 (12) tillhörde den underkoncern som utgörs av Fennia Liv. Under året såldes sju fastighetsbolag. Dessutom har Uudenmaan Pääomarahasto Oy sammanslagits med koncernen som intresseföretag.

Fennia köpte Folksam Skadeförsäkring Ab:s hela aktiestock i november 2018. Köpesumman inklusive transaktionskostnader uppgick till sammanlagt 106 miljoner euro. Av detta hänfördes utöver till eget kapital en del till ansvarsskulden samt till aktier och penningmarknadsinstrument, men en stor del utgjordes av koncernaktiva 76 miljoner euro, som avskrivs inom 10 år. Folksam Skadeförsäkring har konsoliderats i koncernbokslutet för fyra månader. Fennia Skadeförsäkring fungerade som koncernens dotterbolag fram till den 1 maj 2019, då dess verksamhet fusionerades med koncernens moderbolag. Fennia Skadeförsäkring har 2018 konsoliderats i koncernbokslutet för en månad.

Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia köpte Fennia Kapitalförvaltning Ab:s hela aktiestock av Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv i en koncernintern affär den 1 april 2018. Fennia Kapitalförvaltning har konsoliderats i Fennia Livs koncernbokslut för de tre första månaderna av räkenskapsperioden 2018.

Koncernbokslutet har upprättats som sammanställning av moderbolagets och dotterbolagens resultaträkningar, balansräkningar och noter. Bolagens interna fordringar och skulder, intäkter och kostnader, vinstutdelning samt inbördes aktieinnehav har eliminerats. Från resultatet och det egna kapitalet har minoritetsandelen avskiljts som separat post. Inbördes aktieinnehav har eliminerats genom förvärvsmetoden. Den koncernaktiva som hänför sig till anläggningstillgångsposter avskrivs enligt avskrivningsplanen för den berörda anläggningstillgångsposten. Koncerngoodwill som inte har hänförts avskrivs inom 10 år.

De uppskrivningar som fanns i fastighetsdotterbolagens bokföring när aktierna förvärvades har återförts, eftersom grunden för att de genomförts har inverkat på anskaffningspriset för dotterbolagets aktier.

I koncernbokslutet har de bolag där koncernen kontrollerar 20–50 procent av rösträtten konsoliderats som intresseföretag genom kapitalandelsmetoden. Undantag utgör innehaven (20–50 %) i ömsesidiga bostads- och fastighetsaktiebolag samt i fondbolag som inte konsolideras i koncernbokslutet. Att de inte konsolideras har ingen väsentlig inverkan på koncernens resultat och fria egna kapital.

I koncernbokslutet har två specialplaceringsfonder som Fennia Kapitalförvaltning Ab förvaltar inte konsoliderats: Fennica Fastigheter I (Fenniakoncernens ägarandel i fonden var i slutet av året 16,0 procent) och Fennica Tomter (Fenniakoncernens ägarandel i fonden var i slutet av året 21,6 procent).

Koncernens innehav i fonder redovisas i balansräkningen som fastighetsfondandelar med anskaffningspris, och värderingsdifferensen mellan deras verkliga värde och anskaffningspris inkluderas av värderingsdifferensen av koncernens placeringar. Konsolidering i koncernbokslutet är inte nödvändigt för att ge en rätt och tillräcklig bild av koncernens verksamhetsresultat och ekonomiska ställning. Äganden är ur koncernens synvinkel placeringar som ger en rätt och tillräcklig bild av koncernen när de tas upp under placeringar.

Redogörelse för bokföringen av fusionen av Fennia Skadeförsäkring Ab och fusionens inverkan på Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennias balansräkning

Fennia Skadeförsäkring (före detta Folksam) fusionerades med moderbolaget den 1 maj 2019. Vid fusionen bokförde Fennia mottagna medel och skulder enligt deras bokföringsvärde. Den negativa fusionsdifferens (fusionsförlust) som uppstod vid fusionen har aktiverats i balansräkningen som immateriella tillgångar och avskrivs enligt plan inom 10 år. Tabellen nedan visar fusionens inverkan på Fennias balansräkning:

mn euro	Fennia 1.5.2019	Fennia Skadeförsäkring 1.5.2019	Fusionskorrigeringar	Fennia efter fusionen 1.5.2019
Immateriella tillgångar	59,1	1,9	76,1	137,1
Placeringar	1 573,8	167,7	-106,0	1 635,5
Fordringar	183,9	18,0		201,9
Annan egendom	92,2	34,6		126,8
Aktiva resultatregleringar	15,1	1,6		16,7
Aktiva	1 924,2	223,9	-29,9	2 118,1
Eget kapital	308,8	29,9	-29,9	308,8
Reserver	1,3	0,4		1,8
Ansvarsskuld	1 218,2	149,5		1 367,7
Utgjänningsbelopp	330,9	36,2		367,1
Skulder	32,0	5,4		37,4
Passiva resultatregleringar	32,9	2,4		35,3
Passiva	1 924,2	223,9	-29,9	2 118,1

Koncernbolagen 31.12.2019

Koncernbokslutet inkluderar följande dotterbolag

eFennia Oy
 Fennia-service Ab
 Fennia Kapitalförvaltning Ab
 Fennia Fastigheter Ab
 Kiinteistö Oy Eagle Lahti
 Kiinteistö Oy Joensuun Metropol
 Kiinteistö Oy Kyllikinportti 2
 Kiinteistö Oy Ruosilantie 11
 Kiinteistö Oy Televisiokatu 1
 Kiinteistö Oy Televisiokatu 3
 Kiinteistö Oy Tampereen Rautatienkatu 21
 Kiinteistö Oy Tampereen Ratapihan kulma
 Kiinteistö Oy Vantaan Kaivokselantie 9
 Asunto Oy Helsingin Vattuniemenkuja 8, sålt 27.6.2019
 Asunto Oy Helsingin Viikinportti, sålt 27.6.2019
 Asunto Oy Espoon Myllynkivi, sålt 27.6.2019
 Asunto Oy Keravan Jaakonkulma, sålt 27.6.2019
 Kiinteistö Oy Ruosilantie 4-6, sålt 24.4.2019

Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv

dotterbolag

Kiinteistö Oy Teohypo
 Kiinteistö Oy Espoon Niittyrinne 1
 Kiinteistö Oy Vaajakosken Varaslahdentie 6
 Kiinteistö Oy Sellukatu 5
 Kiinteistö Oy Vasaraperän Liikekeskus
 Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 1-5
 Kiinteistö Oy Mikkelin Hallituskatu 1
 Kiinteistö Oy Vasaramestari
 Kiinteistö Oy Konalan Ristipellontie 25
 Munkinseudun Kiinteistö Oy
 Asunto Oy Jyväskylän Jontikka, sålt 27.6.2019
 Asunto Oy Tampereen Vuoreksenpuistokatu 76, sålt 27.6.2019

Koncernbokslutet inkluderar som intresseföretag

Uudenmaan Pääomarahasto Oy

■ Noter till moderbolaget

Noter till resultaträkningen och balansräkningen

1. Premieinkomst

1 000 €	2019	2018
Skadeförsäkring		
Direktförsäkring		
Från hemlandet	417 589	382 338
Återförsäkring	452	457
Premieinkomst före återförsäkrarens andel	418 041	382 795

2. Resultat enligt försäkringsklassgrupp, moderbolag

Försäkringsklass-grupp	År	Premieinkomst före återförsäkrares andel	Premieintäkter före återförsäkrares andel	Ersättnings-kostnader före återförsäkrares andel	Drifts-kostnader före återförsäkrares provisioner och vinstandelar	Åter-försäkrares andel	Försäkrings-tekniskt bidrag före förändring i garantiavgifts-posten och utjämnings-beloppet
Lagstadgat olycksfall	2019	78 816	86 024	-200 524	-18 769	-181	-133 449
	2018	74 549	74 602	-59 791	-12 590	-250	1 972
	2017	81 962	81 934	-52 975	-12 814	-245	15 900
Övriga olycksfall och sjukdomar	2019	47 156	50 815	-50 293	-17 168	-99	-16 746
	2018	43 490	42 935	-39 800	-11 645	-103	-8 613
	2017	44 244	44 731	-29 573	-11 766	-110	3 281
Motorfordonsansvar	2019	76 251	75 311	-143 037	-29 402	1 629	-95 499
	2018	65 231	66 952	-39 590	-20 041	-139	7 182
	2017	67 149	72 379	-65 682	-20 353	-278	-13 934
Landfordon	2019	90 524	87 361	-85 405	-34 293	-40	-32 377
	2018	73 198	73 166	-62 267	-22 026	-41	-11 168
	2017	71 433	73 915	-55 756	-21 217	-27	-3 085
Brand och annan skada på egendom	2019	92 319	92 295	-69 616	-34 371	-2 146	-13 838
	2018	80 783	80 449	-51 838	-21 713	-11 835	-4 937
	2017	84 207	85 250	-82 895	-22 076	15 460	-4 262
Ansvar	2019	6 711	5 510	6 166	-8 451	-3 838	-613
	2018	21 992	20 566	-5 426	-5 460	-1 656	8 024
	2017	20 699	19 975	-12 289	-5 377	332	2 642
Övriga	2019	25 813	25 699	-21 101	-10 552	647	-5 306
	2018	23 093	23 101	-18 117	-6 906	818	-1 104
	2017	23 591	23 727	-15 646	-6 840	-579	663
DIREKT-FÖRSÄKRING SAMMANLAGT	2019	417 589	423 016	-563 810	-153 006	-4 027	-297 827
	2018	382 338	381 772	-276 829	-100 382	-13 204	-8 644
	2017	393 284	401 911	-314 816	-100 444	14 554	1 205
Återförsäkring	2019	452	446	414	-279	0	581
	2018	457	445	-180	-170	0	95
	2017	390	398	-146	-157	0	95
SAMMANLAGT	2019	418 041	423 461	-563 396	-153 285	-4 027	-297 246
	2018	382 795	382 217	-277 009	-100 552	-13 204	-8 549
	2017	393 675	402 309	-314 962	-100 601	14 554	1 300
Förändring i utjämningsbeloppet	2019						258 699
	2018						-24 474
	2017						-30 467
FÖRSÄKRINGS-TEKNISKT BIDRAG	2019						-38 547
	2018						-33 023
	2017						-29 167

3. Poster som avdragits från premieinkomsten

1 000 €	2019	2018
Kreditförluster på premiefordringar	2 161	1 426
Fördelningsavgifter	28 004	26 324
Premieskatt	74 061	64 064
Brandskyddsavgift	902	806
Trafiksäkerhetsavgift	763	652
Arbetarskyddsavgift	1 362	1 343
	107 252	94 616

4. Specifikation av driftskostnader

1 000 €	2019	2018
Totala driftskostnader enligt funktion		
Utbetalda ersättningar	60 414	35 838
Driftskostnader	153 106	100 363
Kostnader för skötsel av placeringsverksamheten	5 905	4 337
Övriga kostnader	17	-223
Sammanlagt	219 442	140 314
Funktionsspecifika avskrivningar enligt plan		
Utbetalda ersättningar	22 876	3 941
Driftskostnader	36 421	6 849
Kostnader för skötsel av placeringsverksamheten	733	459
Sammanlagt	60 030	11 248
Specifikation av driftskostnaderna i resultaträkningen		
Utgifter för anskaffning av försäkringar		
Provisioner för direktförsäkring	10 915	9 288
Provisioner och vinstandelar för mottagen återförsäkring	69	60
Övriga utgifter för anskaffning av försäkringar	67 844	47 110
	78 828	56 458
Kostnader för skötsel av försäkringar	42 991	22 063
Förvaltningskostnader	31 466	22 031
Provisioner och vinstandelar för avgiven återförsäkring	-179	-189
Sammanlagt	153 106	100 363

5. Specifikation av personalkostnader, personal och medlemmar i olika organ

1 000 €	2019	2018
Personalkostnader		
Löner och arvoden	58 863	52 513
Pensionskostnader	10 563	9 493
Övriga lönebikostnader	5 026	5 323
Sammanlagt	74 451	67 329
Löner och arvoden till ledningen		
Verkställande direktören och verkställande direktörens ställföreträdare	739	820
Styrelsen	306	275
Förvaltningsrådet	168	180
	1 212	1 275
Pensionsåldern för verkställande direktören bestäms enligt ArPL.		
Antal anställda i genomsnitt under räkenskapsperioden	919	859
Revisorns arvoden		
Revision	98	56
Skatterådgivning	5	5
Övriga tjänster	30	12
	133	73

6. Specifikation av nettointäkterna av placeringsverksamheten

1 000 €	2019	2018
Intäkter av placeringsverksamheten		
Intäkter av placeringar i företag inom samma koncern		
Utdelningsintäkter	6 420	3 108
Ränteintäkter		
	6 420	3 108
Intäkter av placeringar i ägarintresseföretag		
Övriga intäkter	105	
	105	
Intäkter av fastighetsplaceringar		
Intäkter av utdelningsavkastning	2 196	2 942
Ränteintäkter		
Från företag inom samma koncern	1 318	2 071
Övriga intäkter		
Från företag inom samma koncern		
Från övriga företag	16 401	17 342
	19 914	22 355
Intäkter av övriga placeringar		
Utdelningsintäkter	6 517	12 371
Ränteintäkter	9 232	5 147
Övriga intäkter	1 863	2 303
	17 612	19 821
Sammanlagt	44 051	45 283
Återförda nedskrivningar	16 107	6 518
Försäljningsvinster	102 096	28 681
SAMMANLAGT	162 254	80 481
Kostnader för placeringsverksamheten		
Kostnader för fastighetsplaceringar		
Till företag inom samma koncern	-7 472	-8 930
Till övriga företag	-5 023	-3 842
	-12 495	-12 772
Kostnader för övriga placeringar	-5 436	-5 499
Räntekostnader och övriga kostnader för främmande kapital		
Till övriga företag	-191	-102
	-191	-102
Sammanlagt	-18 122	-18 373
Nedskrivningar och avskrivningar		
Nedskrivningar	-11 083	-26 987
Byggnadsavskrivningar enligt plan	-1 894	-1 904
	-12 978	-28 891
Försäljningsförluster	-9 423	-32 763
SAMMANLAGT	-40 522	-80 027
Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen	121 732	454

7. Verkligt värde och värderingsdifferens för placeringar

1 000 €	Placeringar 31.12.2019			Placeringar 31.12.2018		
	Återstående anskaffnings- utgift	Bokförings- värde	Verkligt värde	Återstående anskaffnings- utgift	Bokförings- värde	Verkligt värde
Fastighetsplaceringar						
Fastigheter	9 335	11 178	60 242	13 148	15 276	68 402
Fastighetsaktier i företag inom samma koncern	64 547	64 547	107 373	71 964	71 964	119 580
Fastighetsaktier i ägarintresseföretag	58 047	58 047	60 131	55 214	55 214	57 298
Övriga fastighetsaktier	39 820	41 508	51 720	36 586	36 670	38 000
Fastighetsplaceringsfonder	45 500	45 500	47 494	45 500	45 500	46 345
Lånefordringar på företag inom samma koncern	76 382	76 382	76 382	116 522	116 522	116 522
Placeringar i företag inom samma koncern						
Aktier och andelar	68 486	68 486	124 260	174 484	174 484	206 658
Övriga placeringar						
Aktier och andelar	729 696	729 696	787 872	772 352	772 352	830 524
Finansmarknadsinstrument	571 312	571 312	572 011	132 921	132 921	132 764
Fordringar på inteckningslån	29 221	29 221	29 221	30 467	30 467	30 467
Övriga lånefordringar	23 793	23 793	23 793	28 483	28 483	28 483
Insättningar				1 100	1 100	1 100
Depåfordringar inom återförsäkring	62	62	62	24	24	24
	1 716 202	1 719 732	1 940 560	1 478 764	1 480 976	1 676 167
I den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrument ingår skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som ränteintäkter eller som en minskning av dessa.	-8 523			-8 115		
I bokföringsvärdet ingår						
Intäktsförda uppskrivningar		2 897			1 578	
Övriga uppskrivningar		634			634	
		3 530			2 212	
Värderingsdifferens (skillnaden mellan verkligt värde och bokföringsvärde)			220 828			195 191
Derivatens verkliga värde och värderingsdifferens						
Skyddande derivat			50 718			
Icke-skyddande derivat			533	-827	-827	-808
Värderingsdifferens (skillnaden mellan verkligt värde och bokföringsvärde)			51 252			19
Värderingsdifferens sammanlagt			272 080			195 210

8. Fastighetsplaceringar

Förändringar i fastighetsplaceringar

1 000 €	Fastigheter och fastighetsaktier	Lånefordringar på företag inom samma koncern
Anskaffningsutgift 1.1	210 479	116 522
Ökningar	15 940	640
Minskningar	-17 722	-40 780
Överföringar mellan konton	45 500	
Anskaffningsutgift 31.12	254 197	76 382
Akkumulerade avskrivningar 1.1	-29 347	
Akkumulerade avskrivningar av minskningar och överföringar	3 978	
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-1 894	
Akkumulerade avskrivningar 31.12	-27 263	
Nedskrivningar 1.1	-12 184	
Nedskrivningar av minskningar och överföringar	1 298	
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-8 068	
Återföringar av nedskrivningar	1 019	
Nedskrivningar 31.12	-17 934	
Uppskrivningar 1.1	10 175	
Ökningar	1 604	
Uppskrivningar 31.12	11 779	
Bokföringsvärde 31.12	220 779	76 382

Fastigheter och fastighetsaktier i eget bruk:

Återstående anskaffningsutgift	17 363
Bokföringsvärde	17 313
Verkligt värde	22 465

9. Placeringar i företag inom samma koncern

1 000 €

Förändringar i företag inom samma koncern 1.1.2019–31.12.2019

	Aktier och andelar i företag inom samma koncern
Anskaffningsutgift 1.1	174 676
Minskningar	-105 998
Anskaffningsutgift 31.12	68 678
Akkumulerade nedskrivningar 1.1	-192
Nedskrivningar	
Akkumulerade nedskrivningar 31.12	-192
Bokföringsvärde 31.12	68 486

10. Övriga placeringar

1 000 €	2019	2018
Övriga lånefordringar specificerade enligt säkerhet		
Övrig säkerhet	23 793	28 483

11. Fordringar

1 000 €	2019	2018
Övriga fordringar		
På företag inom samma koncern	1 100	1 974

Bilaga 12. Placeringar i koncern- och ägarintresseföretag

Koncernföretag	Moder- bolagets ägarandel %	Koncernens ägarandel %	Andel av röstetal %
Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv	100	100	64
Fennia Kapitalförvaltning Ab	100	100	
Fennia-service Ab	100	100	
eFennia Oy	20	20	
Kiinteistö Oy Eagle Lahti	100	100	
Kiinteistö Oy Joensuun Metropol	100	100	
Kiinteistö Oy Kyllikinportti 2	100	100	
Kiinteistö Oy Ruosilantie 11	100	100	
Kiinteistö Oy Televisiokatu 1	100	100	
Kiinteistö Oy Televisiokatu 3	100	100	
Kiinteistö Oy Tampereen Rautatienkatu 21	100	100	
Kiinteistö Oy Tampereen Ratapihan kulma	100	100	
Kiinteistö Oy Vantaan Kaivokselantie 9	100	100	
Fennia Fastigheter Ab		100	
Kiinteistö Oy Teohypo		100	
Kiinteistö Oy Espoon Niittyrinne 1		100	
Kiinteistö Oy Vaajakosken Varaslahdentie 6		100	
Kiinteistö Oy Sellukatu 5		100	
Kiinteistö Oy Vasaraperän Liikekeskus		100	
Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 1-5		100	
Kiinteistö Oy Mikkelin Hallituskatu 1		88	
Kiinteistö Oy Vasaramestari		100	
Kiinteistö Oy Konalan Ristipellontie 25		100	
Munkinseudun Kiinteistö Oy		100	
Intresseföretag			
Uudenmaan Pääomarahasto Oy	14	27	
Ägarintresseföretag	Moder- bolagets ägarandel %	Koncernens ägarandel %	
Kiint. Oy Irmelinpesä	32	32	
Vierumäen hotellikiinteistö Ky	50	50	
Vierumäen hotelli GP Oy	50	50	
FEA Fund Management Oy	50	50	
Asunto Oy Helsingin Tuulensuoja	50	50	
Kauppakeskuskiinteistöt FEA Ky	50	50	
Keskinäinen KOy Vanajanlinnan Golf Suites	35	35	
Kiinteistö Oy Joensuun Kauppakatu 32	45	45	
Kiinteistö Oy Lahden BW Tower	33	33	
Tyvene Oy		25	
Kiinteistö Oy Sähkötie 14-16		33	
Kiinteistö Oy Helsingin Gigahertsi		33	

13. Innehav i övriga företag

1 000 €	Andel av samtliga aktier %	Bokföringsvärde 31.12.2019	Verkligt värde 31.12.2019
Aktier och andelar, inhemska			
Evli Bank PLC	1,07 %	457	704
Holiday Club Resorts Oy	1,76 %	1 097	1 097
Nordia Rahasto Oy	19,52 %	1 706	2 103
Panostaja Oyj	6,60 %	3 149	3 149
Pihlajalinna Oyj	8,84 %	25 797	30 544
Revenio Group Oyj	1,12 %	282	7 060
Uudenmaan Pääomarahasto Oy	13,71 %	749	749
Övriga		1 677	2 120
Aktier och andelar, utländska			
Sverige			
K III Sweden AB - B	3,08 %	433	504
Övriga		49 728	64 901
Placeringsfundsandelar			
Inhemska:			
Aktia Emerging Market Local Currency Bond+ Class D		13 262	13 903
Aktia Emerging Markets Bond+		9 000	9 038
Danske Institutional Liquidity Fund		8 152	8 154
Erikoisijoitusrah. Fennica Toimitilat I E-osuus		31 000	32 335
Erikoisijoitusrahasto Fennica Tontit C-osuus		14 500	15 159
Evli Emerging Markets Credit Class B		1 510	1 567
Evli Euro Likvidi		7 237	7 254
Evli European High Yield		17 577	17 906
Evli European Investment Grade Class B		3 234	3 308
Evli Nordic Corporate Bond Class B		46 083	46 791
FIM Forest Non-UCITS Fund Class C		1 000	1 099
Nordea AAA Government Bond Fund Class I		21 323	21 323
Nordea Moderate Yield Fund Class S Acc		54 615	54 615
Nordea Pro Euro Bond Class A K Acc		33 589	34 297
Taaleri Arvo Rein Osake Class A (kasvu)		6 813	11 768
Övriga		44	44
Utländska:			
Caymanöarna			
Cassiopeia Fund/The		3 704	3 704
Golden China Fund		1 934	5 310
Irland			
BlackRock ICS Euro Liquid Environmentally Aware		4 996	4 996
BlackRock ICS Euro Liquidity Fund Premier Acc		4 960	4 960
BlackRock ICS Ultra Short Bond Fund Premier Acc		22 406	22 406
BlackRock ICS US Dollar Liquidity Premier Acc		24 421	26 365
iShares MSCI EM SRI UCITS ETF		2 070	2 078
iShares MSCI Europe SRI UCITS ETF		7 497	7 717
M&G European Loan Fund Class C EUR Acc		43 322	45 548
Muznich EM Short Duration HDGE EUR Acc A		3 001	3 065
Muznich EM Short Duration USD Acc A		10 739	11 352
SPDR S&P Euro Dividend Aristocrats UCITS ETF		7 503	7 583

Luxemburg		
Aberdeen EM Corp Bond Class I HDGE EUR Acc A	6 500	6 691
Aberdeen EM Corporate Bond Class A Acc USD	15 336	18 255
Aberdeen Standard EM Corp Bond Fund HDGE EUR Acc A	3 010	3 111
BNP Paribas InstiCash Money 3M EUR Class I	19 674	19 674
Danske Emerging Markets Debt HC Class IH EUR	9 505	9 628
M&G European Credit Investment Fund Class E	43 500	45 894
M&G European High Yield Credit Investment Class E	5 000	5 582
NN L Liquid - Euribor 3M	17 496	17 496
ODDO BHF Euro Corporate Bond Class CI-EUR	27 900	28 779
ODDO BHF Euro High Yield Bond Class CI-EUR	13 500	14 067
Ossiam Shiller Barclays CAPE US Sector Value TR 1C	7 160	9 901
SLI European Corporate Bond Fund Class D	36 200	36 341
Frankrike		
ODDO BHF Jour Class CI EUR	27 214	27 214
Sverige		
Brummer & Partners Lynx Fund	2 004	2 233
Förenta staterna		
First Trust Emerging Markets AlphaDEX Fund	2 058	2 123
Goldman Sachs ActiveBeta EM Equity ETF	3 667	3 760
Invesco FTSE RAFI Emerging Markets ETF	4 211	4 246
Invesco S&P 500 Equal Weight ETF	3 479	3 810
Övriga	5	5
Kapitalfonder, inhemska		
Armada Fund V Ky	2 539	2 539
Butterfly Venture Fund III Ky	511	540
Fennia Avainrahasto II Ky	3 055	3 055
Fennia Avainrahasto Ky	1 578	1 578
Juuri Rahasto I Ky	6 847	7 010
Kasvurahastojen Rahasto III Ky	552	552
Korona Fund III Ky	1 896	1 896
MB Equity Fund IV Ky	1 574	1 574
Selected Mezzanine Funds I Ky	318	700
Övriga	322	575
Kapitalfondsandelar, utländska		
Storbritannien		
Euro Choice IV GB Limited	730	2 163
Guernsey		
Partners Group European Buyout	980	980
Partners Group European Mezzanine	841	940
Permira Europe IV LP2		
The Triton Fund III L.P.	2 673	2 783
Jersey		
Triton Smaller Mid-Cap Fund I L.P.	2 200	2 373
Förenta staterna		
Kayne Anderson Senior Credit Fund	9 874	9 924
Övriga	721	799
	775 196	835 366

14. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar

1 000 €	Immateriella rättigheter	Övriga utgifter med lång verkningstid	Förskottsbetalningar	Maskiner och inventarier	Sammanlagt
Anskaffningsutgift 1.1.2019		124 009	12 682	20 725	157 416
Helt avskrivna under föregående år					
Ökningar	76 062	21 628		2 709	100 399
Minskningar	-	-	-12 682	-1 676	-14 358
Anskaffningsutgift 31.12.2019	76 062	145 637		21 758	243 457
Akkumulerade avskrivningar 1.1.2019		-59 863		-11 758	-71 621
Helt avskrivna under föregående år		-			
Akkumulerade avskrivningar av minskningar och överföringar		-		868	868
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-5 291	-18 045		-3 515	-26 852
Akkumulerade avskrivningar 31.12.2019	-5 291	-77 908		-14 405	-97 604
Nedskrivningar 1.1.2019	-	-18 671			-18 671
Nedskrivningar under räkenskapsperioden	-	-37 730			-37 730
Nedskrivningar 31.12.2019		-56 400			-56 400
Bokföringsvärde 31.12.2019	70 771	11 328		7 354	89 453

15. Skulder

1 000 €	2019	2018
Övriga skulder		
Till företag inom samma koncern	1 104	1 988

16. Eget kapital

1 000 €	2019
Bundet	
Grundfond 1.1/31.12	7 703
Uppskrivningsfond 1.1/31.12	583
Bundet sammanlagt	8 286
Fritt	
Säkerhetsfond 1.1	278 174
Återföring av fonderad uppskrivningsfond	
Överföring från föregående räkenskapsperiods förlust	-32 427
Säkerhetsfond 31.12	245 747
Styrelsens disponibla medel 1.1/31.12	59
Vinst/förlust från föregående räkenskapsperioder 1.1	-
Vinst/förlust från föregående räkenskapsperiod	-32 427
Överföring till säkerhetsfond	32 427
Vinst/förlust från föregående räkenskapsperioder 31.12	-
Räkenskapsperiodens vinst/förlust	73 075
Fritt sammanlagt	318 881
Eget kapital sammanlagt	327 167
Specifikation av uppskrivningsfonden 31.12.2019	
Uppskrivningar av placeringstillgångar	583
	583
Kalkyl över utdelningsbara medel 31.12.2019	
Räkenskapsperiodens förlust	73 075
Säkerhetsfond	245 747
Styrelsens disponibla medel	59
	318 881

17. Säkerhet och ansvarsförbindelser

1 000 €	2019	2018
Ställts för egen del		
Ansvar på grund av derivatkontrakt		
Icke-skyddande		
Valutaderivat		
Termins- och futurkontrakt		
Öppna		
Värdet på underliggande tillgångar	26 795	189 982
Verkligt värde	533	-808
Skyddande		
Räntederivat		
Ränteswapkontrakt		
Öppna		
Värde av underliggande tillgång	526 420	-
Verkligt värde	46 322	-
Resultatet från stängda och förfallna icke-skyddande derivat har bokförts till fullt belopp via resultaträkningen.		
Realiserat resultat från stängda och förfallna skyddande derivat periodiseras i resultatet enligt löptiden för det ursprungliga derivatkontraktet.		
Icke-skyddande derivatavtals negativa värderingsskillnader bokförs via resultaträkningen.		
Erhållna säkerheter för derivathandel		
Danske Bank A/S	13 490	-
Nordea Bank Abp	42 020	-
Leasing- och hyresansvar	5 284	6 086
Övriga ansvarsförbindelser		
Med anknytning till gruppregistrering för mervärdesskatt är bolaget tillsammans med övriga medlemmar i den skattskyldiga gruppen i Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia gemensamt ansvarigt för de mervärdesskatter som gruppen ska redovisa.		
Egen del	732	344
Övriga bolags del	145	382
Fastighetsinvesteringarnas kontrollansvar enligt 120 § i lagen om mervärdesskatt	615	-
Placeringsförbindelser		
Förbindelser om teckning av andelar i kapitalfonder	33 957	35 207
Förbindelser om betalning av andelar i fastighetsplaceringar	9 944	16 952
Obetalda entreprenadposter av oavslutade byggobjekt	940	3 490

18. Lån till närståendekrets och transaktioner med närstående

Bolaget har beviljat 3 095 121,50 euro i penninglån till bolagets närståendekrets.

Bolaget har inga åtaganden eller ansvarsförbindelser till bolagets närståendekrets.

Bolaget har inga transaktioner med närstående som skulle ha gjorts i enlighet med andra än ordinarie handelsvillkor.

Noter om koncernen

En kopia av Fennias koncernbokslut finns tillgängligt på bolagets huvudkontor på Kyllikkiporten 2 i Helsingfors.

Koncernresultatanalys (mn €)

	2019	2018	2017	2016	2015
Skadeförsäkring					
Premieintäkter	444	384	396	412	417
Ersättningskostnader	-582	-294	-295	-326	-329
Driftskostnader	-153	-102	-100	-103	-95
Övriga försäkringstekniska intäkter och kostnader	-	-	-	-	-
Försäkringstekniskt bidrag före förändring i utjämningsbeloppet	-292	-12	1	-17	-7
Intäkter av och kostnader för placeringsverksamheten samt uppskrivningar	114	-13	59	17	90
Övriga intäkter och kostnader	-8	-1	0	1	1
Andel av intresseföretagens vinster/förluster	0	0	0	0	0
Rörelsevinst/-förlust	-186	-25	61	1	84
Förändring i utjämningsbeloppet	259	-16	-30	-13	-44
Skadeförsäkringens vinst/förlust före bokslutsdispositioner och skatter	73	-41	31	-12	40
Livförsäkring					
Premieinkomst	240	163	166	206	199
Intäkter av och kostnader för placeringsverksamheten samt uppskrivningar och korrigeringar av dessa	183	-40	69	89	122
Utbetalda ersättningar	-178	-96	-104	-90	-83
Förändring i ansvarsskulden före extra förmåner och förändring i utjämningsbeloppet	-180	11	-95	-180	-221
Driftskostnader	-15	-15	-15	-14	-13
Övriga försäkringstekniska intäkter	-	-	-	-	-
Försäkringstekniskt resultat före extra förmåner och förändring i utjämningsbeloppet	50	24	20	10	3
Övriga intäkter och kostnader	0	0	0	1	0
Rörelsevinst	50	24	21	11	3
Förändring i utjämningsbeloppet	0	0	0	0	9
Extra förmåner	0	0	-4	-2	-5
Livförsäkringens vinst/förlust före bokslutsdispositioner och skatter	49	24	16	9	6
Vinst/förlust före bokslutsdispositioner och skatter	122	-17	47	-3	46
Inkomstskatter och övriga direkta skatter	-19	-2	-6	0	-8
Minoritetsandelar	0	-1	0	0	0
Koncernens vinst/förlust under räkenskapsperioden	103	-20	40	-4	37

Nyckeltal

		2019	2018	2017	2016	2015
Nyckeltal för koncernen						
Omsättning	mn €	997	511	704	737	840
Premieinkomst	mn €	688	551	560	624	629
Rörelsevinst/-förlust	mn €	-136	-1	82	11	87
Vinst/förlust före extraordinära poster, reserver och skatter	mn €	122	-17	47	-3	46
Totalresultat	mn €	-126	-5	113	49	12
Antal anställda i genomsnitt		1 064	1 009	1 012	1 044	1 157
Nyckeltal för skadeförsäkringen						
Premieinkomst	mn €	448	387	394	417	429
Skadekvot	%	131,2	76,5	74,3	79,1	78,8
Skadekvot utan beräkningsräntekostnad	%	128,8	73,9	71,3	75,8	75,6
Driftskostnadsprocent	%	35,8	26,6	25,3	25,1	22,9
Totalkostnadsprocent	%	167,0	103,1	99,7	104,1	101,7
Totalkostnadsprocent utan beräkningsräntekostnad	%	164,6	100,6	96,6	100,9	98,5
Rörelsevinst/-förlust	mn €* ¹	-186	-25	61	1	84
Totalresultat	mn €	-94	15	81	26	52
Avkastning på totalkapitalet	%	-4,2	1,2	4,9	2,1	3,7
Nettointäkter av placeringsverksamheten enligt verkliga värden	mn €	197	27	79	42	59
Avkastning på sysselsatt kapital	%	11,1	1,6	4,7	2,7	3,9
Antal anställda i genomsnitt		919	859	892	935	1 043
Nyckeltal för livförsäkringen						
Premieinkomst	mn €	241	164	167	207	200
Omkostnadsprocent av belastningsinkomsten	%*	100,1	100,8	103,6	103,9	112,0
Rörelsevinst/-förlust	mn €* ¹	50	24	21	11	3
Totalresultat	mn €	63	23	31	14	-38
Avkastning på totalkapitalet	%	8,3	3,5	4,5	5,1	5,5
Nettointäkter av placeringsverksamheten enligt verkliga värden	mn €	57	18	25	30	35
Avkastning på sysselsatt kapital	%	7,6	2,4	3,3	4,3	5,0
Antal anställda i genomsnitt		53	52	52	53	54

Placeringsfördelning (verkliga värden)

	Grundfördelning				Riskfördelning ⁸		
	31.12.2019		31.12.2018		31.12.2019		2018
	mn euro	%	mn euro	%	mn euro	% ¹⁰	% ¹⁰
Ränteplaceringar sammanlagt	1 199,4	60,0	811,5	47,1	1 199,4	60,0	47,1
Lånefordringar ¹	53,2	2,7	64,9	3,8	53,2	2,7	3,8
Masskuldebrevslån	1 022,6	51,2	363,0	21,1	1 022,6	51,2	21,1
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar ^{1 2}	123,6	6,2	383,6	22,3	123,6	6,2	22,3
Aktieplaceringar sammanlagt	329,8	16,5	458,8	26,7	329,8	16,5	26,7
Noterade aktier ³	161,1	8,1	200,4	11,6	161,1	8,1	11,6
Kapitalplaceringar ⁴	39,7	2,0	35,6	2,1	39,7	2,0	2,1
Onoterade aktier ⁵	129,1	6,5	222,8	12,9	129,1	6,5	12,9
Fastighetsplaceringar sammanlagt	405,6	20,3	442,0	25,7	405,6	20,3	25,7
Direkta fastighetsplaceringar	404,2	20,2	394,1	22,9	404,2	20,2	22,9
Fastighetsinvesteringsfonder och kollektiva investeringar	1,4	0,1	47,9	2,8	1,4	0,1	2,8
Övriga placeringar	62,5	3,1	9,0	0,5	62,5	3,1	0,5
Hedgefondplaceringar ⁶	11,3	0,6	9,8	0,6	11,3	0,6	0,6
Råvaroplaceringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga placeringar ⁷	51,3	2,6	-0,8	0,0	51,3	2,6	0,0
Placeringar sammanlagt	1 997,4	100,0	1 721,4	100,0	1 997,4	100,0	100,0
Inverkan av derivat ⁸							
Placeringar enligt verkligt värde sammanlagt	1 997,4	100,0	1 721,4	100,0	1 997,4	100,0	100,0
Modifierad duration för masskuldebrevsportföljen	1,80						

1) Inklusive upplupna räntor.

2) Inklusive pengar och bankfordringar samt köpeskillingsfordringar och -skulder.

3) Inklusive blandfonder om de inte kan hänföras till andra poster.

4) Inklusive kapitalfonder och mezzanine-fonder samt placeringar i infrastruktur.

5) Inklusive onoterade fastighetsinvesteringsbolag.

6) Inklusive hedgefondandelar av olika slag oberoende av fondens strategi.

7) Inklusive derivat och poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag

8) Riskfördelningen kan förevisas för jämförelseperioder allteftersom uppgifter samlas in (inte retroaktivt).

Om siffrorna förevisas för jämförelseperioder och perioderna inte helt är jämförbara, ska detta uppges.

9) Inklusive inverkan av derivat på differensen mellan risk- och grundfördelningen. Inverkan av derivat kan vara +/- . Efter justeringen av differensen stämmer slutbeloppet för riskfördelningen samman med grundfördelningen.

10) Proportionell andel beräknas genom att som divisor använda slutsumman från raden "Placeringar enligt verkligt värde sammanlagt".

Nettointäkter av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital

	Nettointäkter av placeringss- verksamheten enligt marknadsvärde ⁸	Sysselsatt kapital ⁹	Avkastning i % på sysselsatt kapital				
	2019	2019	2019	2018	2017	2016	2015
Intäkt €/avkastning % på sysselsatt kapital	mn euro	mn euro	%	%	%	%	%
Ränteplaceringar sammanlagt	39,9	1056,2	3,78	1,2	0,1	2,5	0,8
Lånefordringar ¹	1,7	57,9	3,01	0,0	2,7	-1,1	6,4
Masskuldebrevslån	34,7	779,9	4,45	0,1	-0,1	4,0	-0,3
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar ^{1 2}	3,5	218,4	1,59	2,5	-0,4	0,3	2,4
Aktieplaceringar sammanlagt	87,9	301,0	29,19	5,2	9,3	2,7	12,9
Noterade aktier ³	57,6	130,0	44,28	-10,0	9,7	7,0	19,6
Kapitalplaceringar ⁴	-0,8	35,6	-2,32	13,6	24,4	12,3	12,5
Onoterade aktier ⁵	31,1	135,4	22,98	47,7	1,0	-11,9	2,5
Fastighetsplaceringar sammanlagt	22,3	409,5	5,46	4,1	6,1	6,2	6,3
Direkta fastighetsplaceringar	22,3	408,1	5,47	3,8	7,0	6,0	6,2
Fastighetsinvesteringar och kollektiva investeringar	0,0	1,4	1,58	6,2	2,5	6,8	6,8
Övriga placeringar	53,2	12,4	430,31	-97,0	921,3	-51,0	2,3
Hedgefondplaceringar ⁶	1,4	9,8	14,63	-9,7	1,6	-4,7	4,5
Råvaruplaceringar	0,0	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga placeringar ⁷	51,8	2,6		-3,2	-2,0	143,5	
Placeringar sammanlagt	203,4	1779,1	11,43	1,9	4,9	3,1	4,1
Icke hänförliga intäkter, kostnader och driftskostnader	-4,7						
Nettointäkter av placeringsverksamheten enligt verkliga värden	198,6	1779,1	11,17	1,6	4,7	2,7	3,9

1) Inklusive upplupna räntor.

2) Inklusive pengar och bankfordringar samt köpeskillingsfordringar och -skulder.

3) Inklusive blandfonder om de inte kan hänföras till andra poster.

4) Inklusive kapitalfonder och mezzanine-fonder samt placeringar i infrastruktur.

5) Inklusive onoterade fastighetsinvesteringarbolag.

6) Inklusive hedgefondandelar av olika slag oberoende av fondens strategi.

7) Inklusive derivat och poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag

8) Förändring i marknadsvärdena under rapporteringsperiodens början och slut – kassaflöden under perioden.

Med kassaflöde avses differensen mellan försäljning/intäkter och köp/kostnader.

9) Sysselsatt kapital = Marknadsvärdet i början av rapporteringsperioden + dagligen/månatligen tidsavvägda kassaflöden.

■ Formler för beräkning av nyckeltal

Allmänna nyckeltal

Omsättning =

Omsättning – skadeförsäkring

- + premieintäkter före återförsäkrares andel
- + nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen
- + övriga intäkter

Omsättning – livförsäkring

- + premieinkomst före återförsäkrares andel
- + nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen
- + övriga intäkter

Totalresultat = rörelsevinst (förlust) +/- förändring i värderingsdifferenser utanför balansräkningen

Avkastning på totalt kapital enligt verkligt värde (%) =

- +/- rörelsevinst eller förlust
- + finansiella kostnader
- + beräkningsräntekostnad
- +/- förändring i placeringarnas värderingsdifferenser
- + balansomslutning
- ansvarsskuld för fondförsäkringar
- +/- placeringarnas värderingsdifferenser

Divisorn vid beräkning av nyckeltalen beräknas som medeltal av värdena enligt balansräkningarna för räkenskapsperioden och föregående räkenskapsperiod.

I livförsäkringen avses med beräkningsräntekostnad den beräkningsränta som gottskrivs försäkringarna under året utökad/reducerad med eventuella ändringar i ansvarsskulden för räntekomplettering.

I skadeförsäkringen avses med beräkningsräntekostnad den inverkan upplösningen av det diskonterade ersättningsansvaret har på bolagets skadekostnad när bolaget diskonterar pensioner som är i kapitalform. Beräkningsräntekostnaden beräknas genom att multiplicera det diskonterade ersättningsansvaret vid årets början med den beräkningsränta som användes vid utgången av föregående år.

Placeringsverksamhetens nettointäkter på sysselsatt kapital enligt verkligt värde (%)

Placeringsverksamhetens nettointäkter enligt verkligt värde i relation till sysselsatt kapital beräknas per placeringsslag och på placeringarnas totalbelopp med beaktande av kassaflödena under perioden.

Antal anställda i genomsnitt = Nyckeltalet beräknas som ett medeltal av antalet anställda i slutet av varje kalendermånad.

Skadeförsäkring

Premieinkomst = premieinkomst före återförsäkrares andel.

Skadekvot % =

$$\frac{\text{ersättningskostnader}}{\text{premieintäkter}}$$

Skadekvot (utan beräkningsräntekostnad) % =

$$\frac{\text{ersättningskostnader (utan beräkningsräntekostnad)}}{\text{premieintäkter}}$$

Driftskostnadsprocent % =

$$\frac{\text{driftskostnader}}{\text{premieintäkter}}$$

Nyckeltalen beräknas efter återförsäkrares andel.

Totalkostnadsprocent % = skadekvot + driftskostnadsprocent

Totalkostnadsprocent (utan beräkningsräntekostnad) % =
skadekvot (utan beräkningsräntekostnad) + driftskostnadsprocent

Livförsäkring

Premieinkomst = premieinkomst före återförsäkrares andel.

Omkostnadsprocent (% av belastningsinkomsten) =
+ driftskostnader före förändringen i aktiverade anskaffningsutgifter för försäkringar
+ kostnader för ersättningshandläggning
belastningsinkomst

Risker och risk- och solvenshantering

1 Allmänt om risk- och solvenshantering

Fenniakoncernens väsentliga bolag är moderbolaget Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia (nedan Fennia) och dess dotterbolag Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv (nedan Fennia Liv) och Fennia Kapitalförvaltning Ab (nedan Fennia Kapitalförvaltning). Ramen för risk- och solvenshanteringen i Fenniakoncernen beskrivs i de principdokument som fastställts av koncernbolagens styrelser. Det väsentligaste av dessa dokument är principerna för risk- och solvenshantering där man beskriver de allmänna principerna för både risk- och solvenshanteringen i koncernen.

I Fenniakoncernen avses med riskhantering koordinerade strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man identifierar, mäter, hanterar, följer upp, och rapporterar de risker som gäller koncernen och koncernbolagen. Med solvenshantering avses strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man styr och fastställer koncernbolagens och koncernens risktäckningskapacitet, riskvillighet och risktolerans samt de väsentligaste riskbegränsningarna.

2 Organisering av risk- och solvenshantering

Fennias styrelse är, i egenskap av styrelse för koncernens moderbolag, Fennias högsta beslutande organ. Den ansvarar för risk- och solvenshanteringen och att den ska passa ihop med koncernens administrationssystem. Fennias styrelse ansvarar för att särdragen hos bolagen som hör till koncernen och koncernens interna förbindelser (bl.a. interna transaktioner, dubbla kapital, flyttbarhet av kapital och användning av kapital i allmänhet) beaktas på ett ändamålsenligt sätt.

Styrelserna för Fennia och Fennia Liv ansvarar för att bolagen följer koncernens principer för risk- och solvenshantering. Till deras ansvar hör särskilt att se till att bolagen har ett tillräckligt administrationssystem när det gäller verksamhetens kvalitet, omfattning och komplexitet inklusive intern kontroll och riskhanteringssystem.

Styrelsen för Fennia Kapitalförvaltning har som ansvar att se till att bolaget följer principerna för Fenniakoncernens riskhanteringssystem till den del särdragen hos bolagets verksamhet inte kräver att man avviker från dem.

På övriga koncernbolag följs Fenniakoncernens principer för risk- och solvenshantering i tillämpliga delar. Övriga koncernbolag är i huvudsak fastighetsbolag.

För hantering av försäkringsbolagens balansräkning har man inrättat en ALCO-kommitté på koncernnivå, vars väsentligaste uppgifter är att skapa förslag till försäkringsbolagens styrelser om investeringsstrategin (ALM-plan), vid behov ändra strategin utan att bryta mot styrelsens begränsningar och att rapportera till styrelserna om risker förknippade med balansräkningen. Kommitténs ordförande är Fennias verkställande direktör.

Styrmodellen för riskhanteringssystemet bygger på modellen med tre försvarslinjer:

1. Den första försvarslinjen, dvs. affärs- och stödfunktionerna, ansvarar främst för den dagliga riskhanteringen och riskrapporteringen enligt godkända principer.
2. Den andra försvarslinjen ansvarar bl.a. för rapporteringen om och tolkningen, utvecklingen och planeringen av risk- och solvenshanteringen samt stödjer, följer upp och bedömer implementeringen av den första försvarslinjens risk- och solvenshanteringsprocesser.
3. Den tredje försvarslinjen har som uppgift att säkerställa effekten av och effektiviteten i den interna kontrollen och risk- och solvenshanteringen.

Ansaret för risk- och solvenshanteringen i modellen med tre försvarslinjer fördelas mellan olika aktörer på följande sätt:

- Verkställande direktör

Verkställande direktören har, med stöd av den operativa ledningen, det allmänna ansvaret för att risk- och solvenshanteringen genomförs på ett ändamålsenligt sätt enligt styrelsens beslut.

- Affärs- och stödfunktioner

Varje affärs- och stödfunktion ansvarar främst för den dagliga riskhanteringen och riskrapporteringen enligt godkända principer, följer upp den totala riskprofilen för deras eget delområde (med stöd av den andra försvarslinjen) och ser till att

verksamheten inom det egna delområdet löper enligt koncernens dokumentation om risk- och solvenshantering.

- Aktuariiefunktion

Försäkringsbolagets ansvariga aktuarie ansvarar för aktuariiefunktionen och för att de försäkringsmatematiska metoder som används i prissättning och i beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden är ändamålsenliga. Den ansvariga aktuarien fastställer även nivån på den försäkringstekniska ansvarsskulden. Aktuariiefunktionen har en roll som aktör i både den första och den andra försvarslinjen. Aktuariiefunktionen deltar i det effektiva genomförandet av riskhanteringssystemet, särskilt i skapandet av riskhanteringsmetoder, men också i genomförandet av bolagets egen risk- och solvensbedömning.

- Riskhantering

Riskhanteringsenheten utgör riskhanteringsfunktionen tillsammans med enheten Compliance och operativa risker. Riskhanteringsfunktionen har huvudansvar för den andra försvarslinjens uppgifter och ansvarar bl.a. för tolkningen, utvecklingen och planeringen av samt anvisningarna och metoderna för risk- och solvenshanteringen. Funktionen uppgift är att upprätthålla helhetsbilden av riskprofilen i koncernbolagen och koncernen och rapportera om den till bolagets ledning. Funktionen stödjer också styrelsens, den verkställande direktörens och affärs- och stödfunktionernas risk- och solvenshantering bl.a. genom att delta i utvecklingen av riskhanteringssystemet och bedöma dess funktion samt genom att upprätta analyser som stöd för beslut om riskposition.

- Compliance

Enheten Compliance och operativa risker, som hör till den andra försvarslinjen, ser till att reglering, finansbranschens självreglering och koncernens interna regler tillämpas i verksamheten, och att ändamålsenliga handlingssätt tillämpas i kundrelationer. Dess uppgift är också att identifiera och bedöma verkningar av bestämmelseändringar, risker förknippade med försummelse att följa bestämmelser och om de åtgärder som tagits för att förhindra och korrigera de eventuella brister som förekommit då man följt bestämmelser är tillräckliga. Vidare främjar enheten tillämpning av bestämmelser genom att ge förutseende rådgivning och genom att utveckla interna metoder med vilka man effektivt och ändamålsenligt kan övervaka att bestämmelser följs.

- Intern revision

Den interna revisionen stödjer koncernen att nå sina mål genom att erbjuda ett systematiskt tillvägagångssätt för att bedöma och utveckla effektiviteten i organisationens riskhanterings-, kontroll-, lednings- och administrationsprocesser.

Den interna revisionen har som uppgift att följa och bedöma tillräckligheten och effektiviteten i koncernens interna kontroll och annan administration bl.a. inom följande delområden:

- uppnående av bolagets strategi och mål
- omfattning och tillförlitlighet i solvenshanteringsprocessen
- effektivitet i riskhanteringen
- lönsamhet och ändamålsenlighet i resursanvändningen
- tillämpning av lagar, bestämmelser, interna verksamhetsprinciper, planer och anvisningar
- riktighet, tillräcklighet och ändamålsenlighet av information
- trygghet av egendom.

Riskhanteringsenheten och enheten Compliance och operativa risker har integrerats i Fenniakoncernens organisation på ett sätt som säkrar operativ oavhängighet för deras arbete. De är fria från sådana influenser som skulle kunna äventyra ett objektivt, neutralt och oberoende utförande av uppgifterna. Den interna revisionen är i sin tur obunden av funktionerna inom den första och andra försvarslinjen.

3 Riskhantering

Med risk avses en osäker händelse och dess följd som kan utgöra ett hot eller en möjlighet för bolaget.

Koncernens riskhanteringsstrategier och -processer delas in i följande delområden:

1. Identifiering av risker

Affärs- och stödfunktionerna i den första försvarslinjen identifierar och bedömer både i samband med årsplaneringen och i den dagliga operativa verksamheten vilka risker som hotar verksamheten och målsättningarna.

2. Riskmätning

Vid riskmätningens processen bedöms såvitt det är möjligt hur allvarliga riskerna är och sambanden mellan dessa. Syftet med riskmätningen är att skapa jämförbara mätare för olika risker och förbättra jämförbarheten mellan riskerna. Det är nödvändigt att mäta och jämföra risker därför att man med hjälp av detta kan rikta riskhanteringsåtgärder mot risker som är av väsentlig betydelse för verksamheten. Vid riskmätning tillämpas i första hand en metod som bygger på den s.k. Value at Risk-metoden. Riskhanteringsfunktionen koordinerar mätningen av hur allvarliga risker är och sambanden mellan dem samt de metoder som används vid mätningen.

3. Riskhantering

Vid hanteringsprocessen prioriterar man risker och planerar hanteringsåtgärder med vilka man försöker kontrollera eller begränsa risker. Den första försvarslinjen genomför i egenskap av riskägare ändamålsenlig riskhantering och planerar hanteringsåtgärder. Den andra försvarslinjen stödjer, följer upp och bedömer den hantering som den första försvarslinjen genomför, men för att säkerställa sin självständighet deltar den inte i beslutfattandet av operativa beslut. Hanteringsmetoder som används inom olika riskområden beskrivs närmare i avsnitten 3.1–3.10.

4. Riskuppföljning

I koncernen genomförs kvantitativ riskuppföljning, som består av olika riskindikatorer, och kvalitativ riskuppföljning, som bl.a. inkluderar uppföljning, bedömning och eventuell testning av planerade och fastställda hanteringsåtgärder. Den första försvarslinjen ser till att det finns en ändamålsenlig uppföljning av risker och att det för hanteringen av riskerna finns tillräcklig information om dessa. Den första försvarslinjen följer upp sina planerade och fastställda hanteringsåtgärder och bedömer deras effekt. Den andra försvarslinjen genomför självständig kvantitativ och kvalitativ riskuppföljning med vilken den stödjer den första försvarslinjens riskhanteringsarbete.

5. Riskrapportering

I koncernen ska inträffade risker och deras effekter samt tillbud rapporteras enligt den överenskomna rapporteringsprocessen. Riskhanteringsenheten och enheten Compliance och operativa risker rapporterar regelbundet om riskerna till relevanta styrelser.

Ovannämnda strategier och processer inom riskhantering tillämpas på samtliga följande riskområden inom den riskkarta som utarbetats för att underlätta riskhantering:

- försäkringsrisker
- finansmarknadsrisker
- motpartsrisker
- operativa risker
- risker förknippade med kvantitativa metoder
- koncentrationsrisker
- likviditetsrisk
- strategiska risker
- ryktesrisk
- grupprisker.

3.1 Försäkringsrisker

Försäkringsrisker är förknippade med försäkringsbolagets basverksamhet dvs. försäkring.

De väsentligaste försäkringsriskerna är förknippade med riskurval, säljstyrning och riskprissättning, dvs. eventuell förlustrisk som följer av att kostnader för framtida försäkringsersättningar (inkl. driftskostnader) överskrider försäkringspremier. I försäkringsriskerna ingår även storskaderisker (t.ex. katastrofrisk) och återförsäkringsskyddets lämplighetsrisker.

Till försäkringsrisker hör även förlustrisk, som beror på en ogynnsam värdeförändring i den försäkringstekniska ansvarsskulden, dvs. reservrisk. Reservrisken är förknippad med de osäkra antaganden som används vid beräkning av ansvarsskulden och med beräknade ersättningsbelopp, driftskostnader och ogynnsamma avvikelser från faktiska kostnader i deras kassaflöden.

Till reservriskens försäkringstekniska riskfaktorer räknas bl.a. biometrisk risk (dödlighetsrisk, långlevnadsrisk, risk för arbetsoförmåga och motsvarande risker) och olika annullationsrisker, t.ex. återköpsrisk vid livförsäkring.

Till den försäkringstekniska ansvarsskulden hör också vissa finansmarknadsrisker som inflation och diskontoränta.

Försäkringsverksamheten baserar sig på tagande av försäkringsrisker, riskspridning inom försäkringsbeståndet och hantering av risker. De viktigaste hanteringsåtgärderna när det gäller hantering av premierisker är ändamålsenligt riskurval, prissättning och försäkringsvillkor samt anskaffning av återförsäkringsskydd.

Med riskurval ger man anvisningar för försäljningen och säkerställer försäkringsverksamhetens lönsamhet. Riskurval hanteras genom att man statistiskt undersöker tidigare skadefall, som även står som grund för prissättning. I instruktionerna för riskurval fastställs vilka risker man kan försäkra och hur stora försäkringsbelopp man accepterar.

Med prissättning av försäkringsrisker strävar man efter en riskmotsvarighet genom att sätta ett högre pris på en högre risk och vice versa. Utgångspunkten för prissättningen är uppgifternas riktighet och tillräcklighet samt att man känner till försäkringsobjektet tillräckligt bra. Endast på basis av detta kan man göra ändamålsenliga riskanalyser och besluta om premiens tillräckliga nivå.

Försäkringsvillkor har en avsevärd betydelse i att begränsa försäkringsrisker. I försäkringsvillkoren fastställer man bl.a. försäkringsavtalets omfattning och ersättningsbegränsningar. Vid hantering av försäkringsrisker är det viktigt att utesluta icke-önskvärda risker eller via avtal begränsa dem till en önskvärd nivå.

Vissa försäkringsgrenar inom skadeförsäkring, t.ex. lagstadgad olycksfallsförsäkring och trafikförsäkring, omfattas av speciallagstiftning där försäkringsskyddets omfattning fastställs, vilket förhindrar ändring av försäkringsvillkoren till denna del. Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen och trafikförsäkringen omfattar också författningar som begränsar försäkringsbolagens ansvar. Inflationsrisker i samband med pensionsrelaterade ersättningar och långvariga ersättningsrisker förknippade med sjukvårdskostnader har överförts för att finansieras gemensamt av försäkringsbranschen via ett så kallat fördelningssystem.

Vid beräkning av ansvarsskulden tillämpas olika kvantitativa metoder, som har en central roll vid hantering av reservrisken. På reservriskens karaktär inverkar väsentligt utöver metoderna också tillräckligheten, kvaliteten och hanteringen av de uppgifter som används.

När det gäller livförsäkring begränsar lagstiftningen livförsäkringsbolagens rätt att höja premier eller ändra avtalsvillkor. Då påverkar avtalens längd reservriskens s.k. biometriskas riskers nivå. Om de gjorda antagandena visar sig vara otillräckliga och det inte går att ändra på premierna, ska ansvarsskulden kompletteras med ett belopp som motsvarar den förväntade förlusten.

Genom att teckna återförsäkringar hanterar man och gararderar man sig mot omfattande skador och skadefall. Vid hantering av storskaderisker är det viktigt att strukturen av avgiven återförsäkring och den del av risker/skador som man själv ansvarar för dimensioneras till en lagom storlek gentemot solvens och försäkringsförpliktelser för att effektiv risköverföring ska realiseras.

Användning av återförsäkring är förknippad med underordnade risker som återförsäkringens tillgångs-, pris- och motpartsrisk. Återförsäkringsrisken och motpartsrisken som hör till den minskas i skadeförsäkringsverksamhet, så att endast ett bolag med tillräckligt hög solvensklassificering godkänns som återförsäkrare. Dessutom ställs begränsningar för hur stora andelar en enskild återförsäkrare kan ha i återförsäkringsprogrammet. Användning av avgiven återförsäkring inom livförsäkringsverksamhet är liten och koncentrerar sig därför på ett antal motparter.

Kvantitativa uppgifter om riskparametrar i Fennias ansvarsskuld i bokslutet

Förändringens inverkan på försäkringstekniska ansvarsskulden utan utjämningsbelopp

Inflationsrisk	Ökar 1 %	+18 mn euro
Dödlighet	Medellivslängden ökar med 1 år	+32 mn euro

3.2 Finansmarknadsrisker

Med finansmarknadsrisker avses förlustrisker som direkt eller indirekt beror på ändringar i finansmarknadens variabler, t.ex. fluktuationer i räntor, aktier, fastigheter, valutakurser och räntemarginaler, värdenivåer och volatilitet.

Placeringsverksamhet och balanshantering har en särställning när det gäller hantering av finansmarknadsrisker. De väsentligaste riskerna är förknippade med placeringarnas värdeminskningar och placeringarnas oförenlighet med karaktären hos den försäkringstekniska ansvarsskulden (s.k. ALM-risk).

Strategin för balanshantering grundar sig på följande principer:

- verksamheten styrs av avkastningen på marknadsbaserat eget kapital

- alla balansrisker och avkastningen från att bära riskerna följs upp aktivt
- man strävar efter att trygga de försäkrades förmåner och kontinuiteten i verksamheten med stor sannolikhet.

För att målen ska uppnås delas placeringstillgångarna in i tre huvuddelar:

- Skyddsportfölj

Med skyddsportföljen skyddas den marknadsmässiga försäkringstekniska ansvarsskulden mot marknadsrisker (i huvudsak ränterisk) till ett visst intervall samt eftersträvas måttlig extra avkastning genom aktivt val av kreditrisk och taktisk räntesyn. Balansskyddet som skyddsportföljen ger möjliggör risktagning i placeringsportföljen.

Medlen i skyddsportföljen placeras i huvudsak i högklassiga korta företagsobligationer, penningmarknadsinstrument och ränteswapkontrakt. I skyddsportföljen räknas också koncernens kassahantering med.

- Placeringsportfölj

I placeringsportföljen finns alla andra placeringstillgångar som inte hänförs till skyddsportföljen eller den strategiska portföljen. Målsättningen för placeringsportföljen är ett gott avkastning-risk-förhållande och god avkastningsnivå på lång sikt. Placeringsportföljen delas in i en likvid och en icke-likvid del. Medlen i den likvida placeringsportföljen hänförs i huvudsak till aktie- och räntemarknaden. I placeringsportföljens likvida del ges varje tillgångsslag en neutral målvikt i portföljen och ett jämförelseindex som beskriver tillgångsslagets avkastningsutveckling. Den neutrala allokeringen fastställs årligen i ALM-planen och den grundar sig på avkastnings- och risksynen för det kommande året samt på bolagets risktagningsförmåga och riskvillighet.

Den icke-likvida delen av placeringsportföljen hänförs i huvudsak till fastigheter och onoterade aktie- och ränteplaceringar. Målsättningen för den icke-likvida delen är absolut avkastning och effektivisering av överskottets avkastning-risk-förhållande.

- Strategisk portfölj

Vid strategiska placeringar är målsättningen också någon annan faktor än placeringsintäkter. Sådana är till exempel innehav i partner- och kundföretag, kund- och personalkrediter och innehav i dotterbolag.

De väsentligaste metoderna för hantering av finansmarknadsrisker är ändamålsenligt val av placeringsinstrument och diversifiering av placeringar samt riskbegränsning. För att begränsa risker kan man också använda derivatkontrakt.

Utgångspunkten för hantering av finansmarknadsrisker är att tillgångarna placeras i sådan egendom och i sådana instrument vars risker kan identifieras, mätas, hanteras, följas upp och rapporteras. Dessutom riktas på nya tillgångsposter och placeringsinstrument innan de skaffas åtgärder med vilka man säkerställer hantering av nya tillgångsposter eller placeringsinstrument och deras ändamålsenlighet för affärsverksamhet och riskhantering.

Genom att diversifiera placeringarna tillräckligt strävar man efter optimal diversifieringsnytta, riskkorrigerad avkastning och förenlighet med tillgångar och skulder.

Den centrala hanteringsmetoden för finansmarknadsrisker är riskbegränsning ur solvenssynvinkel. Med allokeringsbegränsningar säkerställer man att placeringstillgångarna är tillräckligt diversifierade i olika tillgångsslag. Dessutom fastställs detaljerade begränsningar, med vilka man säkerställer att diversifieringen även inom tillgångsslagen är tillräcklig.

Kvantitativa uppgifter om riskparametrar i Fennias placeringstillgångar

Förändringens inverkan på tillgångar enligt verkligt värde

Ränteplaceringar	Räntenivå +1 %-enheter	-106 mn euro
Aktieplaceringar	Värdeförändring -20 %	-57 mn euro
Fastighetsplaceringar	Värdeförändring -10 %	-41 mn euro

Kvantitativa uppgifter om riskparametrar i Fennia Livs placeringstillgångar

Förändringens inverkan på tillgångar enligt verkligt värde

Ränteplaceringar	Räntenivå +1 %-enheter	-68 mn euro
Aktieplaceringar	Värdeförändring -20 %	-9 mn euro
Fastighetsplaceringar	Värdeförändring -10 %	-9 mn euro

3.3 Motpartsrisiker

Med motpartsrisiker tar man hänsyn till eventuella förluster till följd av oväntad insolvens hos försäkringsbolagens motparter.

På samma sätt som vid hantering av finansmarknadsrisker är utgångspunkten för hantering av motpartsrisiker att motparter och risker förknippade med dem kan identifieras, mätas, hanteras, följas upp, och rapporteras.

Motpartsrisiker uppstår främst (räntemarginalrisken behandlas som marknadsrisk)

- till följd av motparterna i derivatkontrakten, varvid endast avtalens eventuellt positiva marknadsvärde är utsatt för risker
- till följd av återförsäkringsfordringar och återförsäkringars andel av ersättningsansvar
- till följd av fordringar på försäkringskunder
- till följd av kundfinansiering.

Vid hantering av motpartsrisiker i fråga om derivatkontrakt bedöms motpartsrisiken innan man sluter avtal med derivatmotparten. Vid bedömning av kreditvärdighet hos emittenter och motparter tar man främst hjälp av klassifikationer fastställda av ratinginstitut. En miniminivå har fastställts för kreditvärdigheten och begränsningar för ansvarets maximinivåer per motpart för att begränsa motpartsrisiken.

Vid hantering av återförsäkringsverksamhetens motpartsrisiker har krav ställts bl.a. på återförsäkrarnas kreditvärdighetsklasser och på ansvarets maxbelopp per återförsäkrare för att begränsa motpartsrisiken. Klassificeringar av ratinginstitut används som stöd för att bedöma återförsäkrarnas kreditvärdighet på motsvarande sätt som vid motpartsrisiker i fråga om derivatkontrakt.

Motpartsrisiker uppstår även till följd av fordringar på försäkringskunder. Motpartsrisiken som uppstår till följd av premiefordringar på kunder är i allmänhet liten, eftersom obetalda premier leder till att försäkringsskyddet upphör eller minskas.

Målet med hanteringen av kundfinansieringens motpartsrisiker är att begränsa motpartsriskers negativa resultateffekter, som uppstår till följd av kundansvar och övriga ansvar, till en godtagbar nivå. Kreditprocessen har en central roll i hantering av dessa motpartsrisiker. Vid hantering av kreditprocesser betonas säkerställandet av motpartens pålitlighet genom att bedöma riskerna och således klassificera motparten enligt en internt utvecklad modell. Kundfinansieringens motpartsrisiker minskas genom att fastställa kundspecifika garanti- och konvenantvillkor.

3.4 Operativa risker

I Fenniakoncernen avses med operativa risker risker som uppstår till följd av

- otillräckliga eller misslyckade interna processer
- personal
- system
- externa faktorer.

I operativa risker ingår juridiska risker. Risker som beror på strategiska beslut har avgränsats från de operativa riskerna.

Målet med Fennias hantering av operativa risker är att

- på ett kostnadseffektivt sätt minimera sannolikheten att riskerna realiserar samt att bevaka konsekvenserna av realiserade risker, det vill säga minimera förlusterna
- bistå affärs- och stödfunktionerna i att uppnå sina mål
- för sin egen del säkra att koncernens verksamhet uppfyller de krav som ställs upp av myndigheterna och i lagstiftningen.

Hanteringen av operativa risker ingår i ledningen av affärs- och stödfunktioner. Noggrann hantering av operativa risker stöder utveckling av verksamheten och inriktning av resurser och utvecklingssatsningar.

Hanteringen av operativa risker grundar sig på identifiering av operativa risker och insamling av uppgifter om dem från olika källor, t.ex. regelbundna riskkartläggningar av affärs- och stödfunktioner, interna uppgifter om skador och förluster samt kontroller som utförs av den interna revisionen. De insamlade uppgifterna används i senare skeden av processen för bedömning av risker och för analys av koncernens eller dess delars riskposition.

På basis av uppgifterna som samlats från olika källor skapar enheten Compliance och operativa risker en helhetsbild av koncernbolagens och koncernens operativa risker så att även beroendeförhållanden mellan olika risker beaktas. Compliance och operativa risker följer upp hela koncernens riskprofil och rapporterar om den till den operativa ledningen och respektive styrelse.

De operativa riskerna delas i Fenniakoncernen in i följande riskklasser:

- oegentligheter och åtgärder som strider mot anvisningar
- risker förknippade med personal och kunnande
- juridiska risker
- risker förknippade med data-, datakommunikations- och kommunikationssystem
- risker förknippade med försäljning och kundrelationer
- risker förknippade med produkter och tjänster
- risker förknippade med processer
- risker som beror på verksamhet av utomstående.

För de viktigaste affärs- och stödfunktionerna har beredskaps- och kontinuitetsplaner gjorts upp, vilka stöder hantering av osannolika, men allvarliga störningar och återhämtning efter dem.

3.5 Risker förknippade med kvantitativa metoder

Med kvantitativa metoder avses skapande av numeriska bedömningar genom att tillämpa statistiska, ekonomiska och matematiska teorier och metoder eller andra finansieringsteorier och -metoder. Som kvantitativ metod räknas även metoden där man strävar efter ett numeriskt slutresultat och som helt eller delvis bygger på subjektiv expertbedömning.

En kvantitativ metod kan vara felaktig och/eller vilseledande och leda till opålitlig rapportering och till fel slutsatser och på så sätt till felaktiga åtgärder av ledningen.

Risker förknippade med kvantitativa metoder hör till operativa risker, men på grund av deras speciella karaktär och deras betydelse samt för att underlätta hantering av dessa identifieras, mäts, hanteras, följs upp och rapporteras deras risker som eget riskområde.

Vid hantering av risker förknippade med kvantitativa metoder fokuserar man på risker som är förknippade med

- matematisk teori
- uppgifternas kvalitet
- estimering och parametrisering
- dokumentering
- validering
- personal
- datasystem
- processer.

Vid hantering av risker förknippade med kvantitativa metoder är effektivt ifrågasättande av metoder och processer en styrande princip. Detta betyder att en obunden och sakkunnig aktör, riskhanteringsfunktionen eller en utomstående expert kritiskt analyserar och bedömer metoder och processer.

Hanteringen bygger på att varje metods uppbyggnad, matematiska teori och logik har dokumenterats väl och att metoden så väl som möjligt kan backas upp med vetenskapliga undersökningar och/eller bästa praxis inom försäkringsbranschen. För att man ska kunna identifiera metodens styrka och svaghet är det viktigt att matematiska förenklingar, numeriska metoder, approximationer och användning av subjektiva expertbedömningar utreds och dokumenteras tillräckligt noga. Ägaren och utvecklarna av metoden ska se till att metodens olika delområden fungerar på önskat sätt, att de passar för avsett ändamål och att metoden är matematiskt korrekt och att de estimerade parametrarna är statistiskt pålitliga.

Hantering av uppgifternas kvalitet är lika viktigt som hantering av metodens struktur, teori och logik. Tillförlitlighet kan uppnås endast med högklassiga uppgifter.

Validering av kvantitativa metoder omfattar processer och strategier med vilkas hjälp man strävar efter att bekräfta att metoden är ändamålsenlig och tillförlitlig samt att den fungerar på ett önskvärt sätt. Med hjälp av valideringen identifierar man eventuella svagheter och begränsningar hos metoden och problem som gäller dess användning, och dessutom så kan man bedöma och hantera deras effekter.

3.6 Koncentrationsrisker

Med koncentrationsrisker avses riskkoncentrationer av olika slag som inbegriper förluster som kan vara så omfattande att de äventyrar försäkringsbolagets solvens eller ekonomiska ställning. Koncentrationsrisker uppstår oftast vid placeringsverksamhet, men de kan också uppstå vid försäkringsverksamhet och som kombinationer av dessa två.

Hantering av placeringsverksamheten, finansmarknads- och motpartsrisker bygger på spridning, varvid betydande koncentrationsrisker i princip inte uppstår. Så kallade strategiska innehav utgör undantag, utifrån vilka rätt betydande koncentrationsrisker kan uppstå. Som strategiska innehav betraktas innehav i dotterbolag som hör till koncernen.

Försäkringsverksamheten baserar sig på riskspridning inom försäkringsbeståndet, så att påverkningar av ett enskilt försäkringsobjekt med eget ansvar kan begränsas. Denna risk hanteras bl.a. med anvisningar för riskurval och med återförsäkring.

Särskilt vid placeringsverksamhetens kundfinansiering bedöms placerings- och försäkringsverksamheten övergripande innan kredit beviljas för att bedöma samriskkoncentrationer.

3.7 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att inte kunna utföra framtida betalningsskyldigheter eller att dessa kan utföras endast genom speciella åtgärder. Likviditetsrisken delas in i kortsiktiga och långsiktiga risker. Kortsiktiga likviditetsrisker är risker som är förknippade med kassaflöden av tillgångar och skulder med en löptid på mindre än fyra månader (s.k. kassahanteringsrisker). Med långsiktiga likviditetsrisker avses förenlighetsrisker förknippade med kassaflöden av tillgångar och skulder flera år, till och med decennier framåt.

Kortsiktiga likviditetsrisker hanteras genom att upprätthålla tillräcklig likviditetsreserv och genom likviditetsplanering. Likviditetsreserven styrs bl.a. av följande principer:

- en minimallokering införs för penningmarknadsplaceringar
- aktie- och ränteplaceringar ska kunna omsättas i pengar
- penningmarknadsplaceringar sprids och för dem införs motpartslimiter
- antalet illikvida placeringar begränsas i hela placeringsportföljen
- likviditetsvillkor införs vid behov för betydande återförsäkringsavtal.

Vid planering av likviditet skapas dagspecifika prognoser för utgående betalningar för de fyra följande månaderna. Syftet med hanteringen av kortsiktiga likviditetsrisker är att andra placeringar än penningmarknadsplaceringar inte behöver realiseras, och att kapitalförvaltarens kortsiktiga likviditetsreserver eller placeringar inte behöver användas eller realiseras.

Den långsiktiga likviditetsrisken följs upp och rapporteras som egen risk, men den hanteras inte som separat risk utan som en del av hantering av ränterisken.

3.8 Strategiska risker

Med strategiska risker avses risker som är förknippade med försäkringsbolagets strategi och som beror på felaktiga affärsbeslut, felaktig eller misslyckad genomföring av affärsbeslut eller oförmåga att anpassa affärsverksamheten till förändringar i omgivningen eller enligt det eftersträlvade läget.

Med strategi avses ett flertal långsiktiga planer eller åtgärder med vilkas hjälp försäkringsbolaget förflyttas från det nuvarande läget till ett önskat framtida läge.

De strategiska riskerna har flera olika dimensioner, och de har delats in i följande grupper:

- Strategiska makrorisker som är förknippade med t.ex. trendförändringar i befolkningen, den sociala tryggheten och kulturen, reglering, förändringar i myndighetstillsynen och politiken eller trendförändringar i klimatet och geopolitiken.
- Branschspecifika strategiska risker som är förknippade med förändringar i konkurrensen inom försäkrings- och finansbranschen och med efterfrågan hos försäkringstagare eller investerare.
- Strategiska risker förknippade med den interna verksamheten, vilka t.ex. kan vara risker förknippade med utvidgning eller den interna utvecklingen eller risker förknippade med tillgång till extra kapitalisering.

Utgångspunkten för hanteringen av strategiska risker är att identifiera koncernens och varje koncernbolags strategiska risker och iakttä olik svaga signaler samt att bedöma hur olika evenemang, trender och scenarier påverkar affärsverksamhetens hållbarhet och utvecklingen av solvensställningen på både kort och lång sikt.

3.9 Ryktesrisk

Med ryktesrisk avses risken för att den offentliga bilden av Fenniakoncernen eller ett enskilt koncernbolag skadas. Ryktesrisk kan uppstå även till följd av samarbetspartner, om deras värderingar och/eller verksamhetsprinciper avviker från Fenniakoncernens.

Ryktesrisken är ofta en följd av att andra risker eller händelser, som operativa risker, förverkligas.

Utgångspunkten för hanteringen av ryktesrisken är att identifiera de eventuella händelser som kan inverka negativt på koncernens eller koncernbolagens image. Ryktesrisken avviker från övriga risker till karaktären genom att riskhändelser kan basera sig på verkliga händelser eller helt eller delvis på händelser utan verklighetsgrund (t.ex. ett falskt rykte). Ryktesrisker kan ofta förebyggas eller så kan effekterna av händelserna minskas.

Hantering av ryktesrisken grundar sig på att man övergripande känner till och förstår affärsverksamheten och dess begränsningar. Ryktesrisken kan inte hanteras som eget riskområde, utan främst som utvidgning av hanteringen av operativa risker. När de risker som påverkar ryktesrisken har identifierats kan man inom organisationen genomföra olika riskhanteringsåtgärder. Framgångsrik hantering av ryktesrisken bygger för sin del på en tydlig och genomtänkt extern kommunikation.

Till hantering av ryktesrisken hör också att följa lagar, bestämmelser och föreskrifter samt att agera som myndigheterna förutsätter. Den offentliga bilden av försäkringsbolaget och dess tillförlitlighet kan skadas om lagar, bestämmelser samt myndigheternas krav inte följs.

3.10 Grupprisker

Med grupprisker avses risker som beror på att Fennia och dess dotterbolag driver affärsverksamhet i koncernform. Grupprisker kan delas in i följande grupper:

- transaktionsrisker
- smittrisker
- risker för intressekonflikter
- koncentrationsrisker
- risker förknippade med administration.

Med transaktionsrisker avses risker som är förknippade med gruppinterna transaktioner, t.ex. med ändamålsenlig prissättning.

Smittrisker, det vill säga situationer där ett bolags problem eller de risker som bolaget tagit smittar av sig till koncernens övriga bolag eller hela koncernen. Till denna grupp räknas även risker förknippade med moraliska risker (moral hazard), med vilka man avser situationer där risken, som ett av bolagen tagit med avsikt och på ett omoraliskt sätt, och förlusten till följd av den helt eller delvis överförs för att bäras av moderbolaget eller övriga bolag.

Risker för intressekonflikter uppstår då vissa koncernbolags eller hela koncernens intressen är inbördes motstridiga.

Koncentrationsrisker inträffar om en enskild motpart blir för betydande på koncernnivå, även om risken skulle vara inom tillåtna gränser för de enskilda bolagen.

Risker förknippade med administration beror på att en del av funktionerna har ordnats på koncernnivå och en del på ett enskilt bolags nivå. Skillnader i bolagens administrationssystem kan leda till koordinationsutmaningar och extra risker.

Hantering av grupprisker bygger på en tydlig koncernstruktur. Gruppriskens betydelse ökar vid invecklade ägarstrukturer. Dessutom baserar sig ändamålsenlig hantering av grupprisker på att affärsverksamheten planeras och följs upp på både enskilda bolags nivå och koncernnivå. Endast på detta sätt kan man säkerställa och följa upp utvecklingen av gruppmålen och att de uppnås.

Hantering av grupprisker bygger också på att systemet för den interna kontrollen i hela koncernen, särskilt riskhanteringssystemet och tillsynen att följa bestämmelser och de anmälningsförfaranden som hör till dem, har fastställts och

genomförts logiskt och transparent. Olika aktörers roller och ansvar ska också ur koncernsynvinkel vara tydliga och definierade.

4 Solvenshantering

Med risktäckningskapacitet avses egna tillgångar som kan användas för att täcka förluster. Med riskvillighet avses hur stor risk man är benägen att ta för att nå affärsverksamhetsmålen, dvs. hur mycket av de egna tillgångarna man är redo att binda till risktagningen. Med risktolerans avses hur mycket de egna tillgångarna får variera när man försöker uppnå affärsverksamhetsmålen.

Målet med risk- och solvenshanteringen i koncernen är att stödja uppnåendet av affärsverksamhetens mål och kontinuiteten i affärsverksamheten. Detta genomförs genom att säkerställa att de tagna riskerna är i rätt proportion till risktäckningskapaciteten, riskvilligheten och risktoleransen samt att skapa förutsättningar för en ostörd verksamhet även i händelse av oväntade förluster genom att identifiera de hot och möjligheter som påverkar affärsverksamhetsstrategin och övriga mål.

Den allmänna riskvilligheten och risktoleransen hanteras genom att sätta upp mätare och målgränser för de mest betydande riskerna och för de kombinerade riskerna. De uppställda riskspecificerade begränsningarna ska effektivt begränsa riskprofilen, så att solvensen och risktagandet är under kontroll och stannar inom tillåtna gränser.

■ Styrelsens förslag till hur vinsten ska disponeras

Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennias utdelningsbara medel var 318 880 508,74 euro. Bolagets vinst för räkenskapsperioden var 73 074 924,60 euro. Styrelsen föreslår för bolagsstämman att räkenskapsperiodens vinst överförs till säkerhetsfonden.

Helsingfors den 12 mars 2020

Mikael Ahlbäck

Matti Pörhö

Anni Ronkainen

Risto Tornivaara

Eva Liljeblom

Jyrki Mäkynen

Tomi Yli-Kyyny

Paul Stucki

Henry Backlund

Antti Kuljukka
verkställande direktör

Detta dokument på svenska är en översättning av den ursprungligt finska revisionsberättelsen. Endast den finska originala revisionsberättelsen är juridiskt bindande.

■ Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia (fo-nummer 0196826-7) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2019. Bokslutet omfattar koncernens samt moderbolagets balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ekonomiska ställning samt av resultatet av deras verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till moderbolagets revisionsutskott.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet*.

Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits moderbolaget och koncernbolagen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens 537/2014 artikel 5.1. Övriga tjänster vi utfört förutom revisionstjänster framgår i koncernbokslutets not *revisionsarvoden*.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämplande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionellt omdöme och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållande till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter och/eller potentiella felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

De mest betydande uppskattade riskerna för väsentlig felaktighet

Vi har nedan beskrivit vad vi uppskattar vara de mest betydande riskerna för väsentliga felaktigheter, inklusive risken för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter samt ett sammandrag av hur vi har agerat till följd av dessa risker.

Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en väsentlig risk för felaktigheter till följd av oegentligheter.

DE MEST BETYDANDE UPPSKATTADE RISKERNA FÖR
VÄSENTLIG FELAKTIGHET

HUR VI HAR AGERAT TILL FÖLJD AV DESSA RISKER

Värdering av *placeringstillgångar* (bokslutsprinciper s. 11-13 och noter till *placeringstillgångar* s. 45-59)

Koncernens placeringstillgångar, inklusive placeringarna som täcker de fondanknutna försäkringarna är den mest betydande tillgångsposten i bolagets balansräkning.

Placeringarna redovisas i huvudregel till anskaffningsutgift eller som fastigheterna, med avdrag för avskrivningar enligt plan eller till ett lägre verkligt värde. Placeringarna som täcker de fondanknutna försäkringarna redovisas till verkligt värde. I bokslutets noter presenteras härutöver placeringarnas verkliga värden och placeringarnas nettointäkter enligt verkligt värde.

Tillgångarnas verkliga värden baserar sig på antingen på marknadsnoteringar eller på värderingar enligt allmänt vedertagna principer. I värderingar enligt verkligt värde ingår bedömningar, speciellt för sådana egendomsposter och instrument för vilka marknadsvärden inte kan erhållas från offentliga marknadsnoteringar; såsom kapital- och fastighetsplaceringar.

Vi har utvärderat de använda boksluts- och värderingsprincipernas vederbörighet.

Vi har testat interna kontroller för bokförings- och värderingsprocesserna gällande värdepapper, derivatinstrument och fastigheter.

Vi har jämfört placeringstillgångarnas redovisade värden mot externa bekräftelser och resultat av tillämpade värderingsmetoder samt utvärderat sakligheten av bolagets egna värderingsmetoder.

Vi har här till utvärderat sakligheten av notuppgifterna för placeringstillgångar.

Försäkringstekniska ansvarsskuld (bokslutsprinciper s. 14)

Den försäkringstekniska ansvarsskulden som definieras i försäkringsbolagslagens 9 kapitel är den mest betydande posten på skuldsidan i moderbolagets och koncernens balans-räkningen.

Den mest betydande risken i ansvarsskulden för det Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia är ersättningsansvarets tillräcklighet. Vid beräkningen av pensionsansvar inom ersättningsansvaret bör bedömningen av skadefallen och valet av diskonteringsränta göras betryggande. Den för pensionsansvaret använda diskonteringsräntan sänktes under räkenskapsperioden från 1,5 procent till noll procent. Diskonteringsräntans sänkning tillsammans med förändringar i beräkningsprocessen ökade ersättnings-ansvaret med 228 miljoner euro.

Dotterbolaget Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv har räntegaranterade pensions- och sparlivförsäkringar på bolagets egen risk för vilka beräkningsgrundränta har utlovats. Till den utlovade beräkningsgrundräntan hänför sig en placeringsavkastningsrisk. Vid beräkning av ansvarsskulden bör den använda räntan väljas betryggande. I ansvarsskulden bör göras en sådan räntereserv baserat på ledningens bedömning att kommande förpliktelser med tillräcklig säkerhet kan uppfyllas.

Det Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia och Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv tog i början av år 2019 i bruk en ny balanshanteringsmodell, i enlighet med vilken bolagen använder räntederivat för att skydda den marknadsmässiga ansvarsskuldens ränterisk. Avsikten med ränteskydden är att minska de ofördelaktiga effekterna från förändringar i marknadsräntor på bolagets marknadsmässiga resultat och solvensposition. Dessa räntederivat har i bokföringen behandlats som skyddande.

På grund av ansvarsskuldens väsentlighet, de antaganden ledningen gör vid beräkningen samt de komplicerade försäkringstekniska beräkningsmodellerna har

Våra granskningsåtgärder har innefattat en utvärdering av principerna för bokning och beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden i Fennia och Fennia Liv.

Vi har utvärderat ansvarsskuldens beräknings-process och testat den interna kontroll-omgivningens funktionalitet. I granskningen har vi beaktat effekterna på ansvarsskuldens beräkningsprocess från fusionen av Fennia Skadeförsäkring Ab.

Vår försäkringsmatematiker har deltagit i revisionen och utvärderat antaganden och beräkningsmetoder som använts, bland annat genom att granska använda beräkningsgrunder och bedöma beräkningsmodellernas lämplighet för att säkerställa ansvarsskuldens tillräcklighet.

Vi har bedömt grunderna för och den redovisningsmässiga behandlingen av den under räkenskapsperioden genomförda sänkningen av diskonteringsräntan.

Vid i bruk tagningen av den nya balanshanteringsmodellen har vi gått igenom förenhetligheten med beslutade riskhanterings-principer samt testat de interna kontroller som stöder rapporteringsprocessen för den marknadsmässiga ansvarsskulden och de skyddande derivatinstrumenten. Vi har också utvärderat tillbörligheten av räntederivatens skyddsredovisning och jämfört derivat-instrumentens värdering mot prisnoteringar från marknaden

Här till har vi utvärderat den bokföringsmässiga hanteringen riktighet och utvärderat sakligheten av notuppgifterna gällande ansvarsskulden.

ansvarsskulden i revisionen bedömts som ett område med betydande risk för väsentlig felaktighet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

— Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

— Skaffar vi oss en förståelse av den del av moderbolagets eller koncernens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

— Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

— Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om moderbolagets eller koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett moderbolag eller en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.

— Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

— Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Vi har fungerat som av bolagstämman vald revisor från 2007 oavbrutet i 13 år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Övrig information omfattar verksamhetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Helsingfors den 12 mars 2020
KPMG OY AB

PETRI KETTUNEN
CGR

Förvaltningsrådets utlåtande

Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennias förvaltningsråd har tagit del av bolagets bokslut och koncernbokslut för 2019 samt av revisionsberättelsen. Förvaltningsrådet har i detta hänseende ingenting att anmärka på.

Förvaltningsrådet föreslår för Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennias ordinarie bolagsstämma 2020 att bokslutet och koncernbokslutet fastställs och att styrelsens förslag till hur räkenskapsperiodens resultat disponeras godkänns.

Helsingfors den 18 mars 2020

På förvaltningsrådets vägnar

Janne Ylinen
förvaltningsrådets ordförande

Förvaltningsråd

Ordförande

Janne Ylinen

verkställande direktör
Kokkolan Halpa-Halli Oy
Karleby

Vice ordförande

Marianne Kaasalainen

verkställande direktör
Oy Patrol Trading Ab
Esbo

Medlemmar

Michael Cedercreutz

verkställande direktör
Oy Victor Ek Ab
Helsingfors

Risto Finne

styrelseordförande
Kuopion Konepaja Oy
Kuopio

Virve Groning

verksamhetsledare
UFF
Rajamäki

Jarmo Halonen

verkställande direktör
Elecster Oyj
Toijala

Jukka Hyryläinen

verkställande direktör
Katko Oy
Vanda

Ilkka Jalonen

Ordförande
Ilja Consulting Oy
Esbo

Juha Järvi

verkställande direktör
Ka-Mu Oy
Karstula

Pia Kauma

riksdagsledamot
Esbo

Hannu Kekäläinen

styrelseordförande
Check Point Finland Oy
Pikis

Jaana Kokko
verkställande direktör
Oulun Autokuljetus Oy
Uleåborg

Petteri Kolin
verkställande direktör
Design Forum
Esbo

Jaana Kotro
administration partner
Teknopower Oy
Åbo

Perttu Kouvalainen
verkställande direktör
Fabrik Oy
Joensuu

Pekka Kuivalainen
verkställande direktör
Pisla Oy
Viitasaari

Matti Kurtio
styrelseordförande
Tormets Oy
Torneå

Mari Laaksonen
verkställande direktör
CleanMarin Oy
Helsinki

Maunu Lehtimäki
verkställande direktör
Evli Bank Abp
Helsingfors

Markus Lindblom
verkställande direktör
RTV-Yhtymä Oy
Riihimäki

Heli Lindqvist
verkställande direktör
Lukkotalo - Lukko ja Kone Oy
Espoo

Hannu Löytönen
industriråd
verkställande direktör
Betset Oy
Kyyjärvi

Tauno Maksniemi
Senior Partner, CEO
Broadview Oy Ltd

Helsingfors

Jouko Manninen

stadsdirektör
Kuusamo stad
Kuusamo

Mikko Markkanen

verkställande direktör
Crazy Town Oy
Jyväskylä

Anna Mollberg

fabriks- och marknadsföringschef
Kymppi-Maukkaat Oy
Ackas

Antti Mykkänen

Fennias personalrepresentant
Yrittäjien Fennian Kenttä ry
Lahtis

Ari Penttilä

verkställande direktör
Matkapojat Oy
Tammerfors

Juha Murtopuro

verkställande direktör
Avarn Security
Helsingfors

Raimo Puustinen

verkställande direktör
Pohjois-Karjalan Kirjapaino Oyj
Joensuu

Pekka Rantamäki

verkställande direktör
Rantamäki Advisors Oy
Helsingfors

Ari Rinta-Jouppi

verkställande direktör
Rinta-Joupin Autoliike Oy
Tervajoki

Ali U. Saadetdin

styrelseordförande
Solteq Abp
Tammerfors

Seppo Saajos

styrelseordförande
Saajos Yhtiöt
Lojo

Kaj Ström

styrelseordförande
Motoral Oy
Helsingfors

Juhana Tikka

verkställande direktör

Kaakon Viestintä Oy
S:t Michel

Tapio Tommila
verkställande direktör
Panostaja
Tammerfors

Virpi Utriainen
verksamhetsledare
Ung Företagsamhet rf
Esbo

Heikki Vauhkonen
verkställande direktör
Tulikivi Oyj
Helsingfors

Henrik Wikström
ekonomi- och förvaltningsdirektör
Sarlin Group Oy Ab
Kauniainen

Jarkko Wuorinen
verkställande direktör
Ahlman & Wuorinen Development AWD Oy
Nyslott

Jens Österberg
verkställande direktör
Oy Petsmo Products Ab
Vasa

Fennias förvaltningsorgan 1.1.2020

■ Styrelse

Ordförande

Mikael Ahlbäck

industriråd, koncernchef
Ab Rani Plast Oy
Terjärv

Vice ordförande

Matti Pörhö

kommerseråd, CEO
Pörhön Autoliike Oy
Uleåborg

Medlemmar

Henry Backlund

styrelseordförande
Dermoshop Ab
Korsnäs

Eva Liljeblom

professor
Hanken Svenska Handelshögskolan, Helsingfors och Lunds
universitet, Sverige
Helsingfors

Jyrki Mäkynen

verkställande direktör, styrelseordförande
Oy HM Profiili Ab
Seinäjäki

Anni Ronkainen

Executive Vice President, Chief Digital Officer
Kesko Abp
Helsingfors

Paul Stucki

verkställande direktör
Orfer Oy
Orimattila

Risto Tornivaara

Senior Advisor
Sitra
Vanda

Tomi Yli-Kyyny

verkställande direktör
Caruna Networks Oy
Helsingfors

Styrelsens sekreterare

Sanna Elg

direktör för juridiska ärenden
Fennia
Esbo

Revisorer

KPMG Oy Ab

Petri Kettunen

CGR

Revisorssuppleanter

KPMG Oy Ab

Fredrik Westerholm

CGR

Fenniakoncernens ledningsgrupp

Antti Kuljukka

koncernchef

Mika Aho

kunddirektör

Sanna Elg (sekreterare)

direktör för juridiska ärenden

Eero Eriksson

verkställande direktör, Fennia Kapitalförvaltning

Mika Manninen

koncernens ekonomidirektör

Alexander Schoschkoff

verkställande direktör, Fennia Liv

Fennias förvaltningsorgan 1.1.2020

Läkare

Sari Anthoni

specialist i företagshälsovård

Mikael Hedenborg

medicine och kirurgie doktor

specialist i företagshälsovård

överläkare

specialkompetens inom försäkringsmedicin

Tero Järvinen

professor, specialist i ortopedi och traumatologi

Lauri Keso

medicine och kirurgie doktor

specialist i inre medicin och reumatologi

specialkompetens inom försäkringsmedicin

Juha Liira

medicine och kirurgie doktor

specialist i företagshälsovård och arbetsmedicin

specialkompetens inom försäkringsmedicin

Heikki Mäenpää

docent, medicine doktor

ortopedi och traumatologi

Mika Paavola

medicine doktor

specialist i ortopedi och traumatologi

Timo Yrjönen

medicine doktor

specialist i ortopedi

Heikki Österman

medicine licentiat

specialist i ortopedi och traumatologi

Fennias förvaltningsorgan 1.1.2020